

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o efektywności energetycznej oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Klimatu i Środowiska Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Krzysztof Bolesta – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu 1) Ewa Kossak – Dyrektor Departamentu Innowacji i Efektywności Energetycznej, ewa.kossak@klimat.gov.pl; 2) Przemysław Wątroba – radca w Wydziale Efektywności Energetycznej, Departament Innowacji i Efektywności Energetycznej, przemyslaw.watroba@klimat.gov.pl, tel.: +48 22 369 10 93; 3) Julia Jasiak – starszy specjalista w Wydziale Efektywności Energetycznej, Departament Innowacji i Efektywności Energetycznej, julia.jasiak@klimat.gov.pl,	Data sporządzenia 23.10.2026 r. Źródło: Prawo UE: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955 (Dz. Urz. UE L 231 z 20.09.2023, str. 1); Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UC77
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Poprawa efektywności energetycznej dotyczy całego łańcucha energetycznego, tj. obejmuje etapy: wytwarzania, przesyłu, dystrybucji i końcowego zużycia energii. Kompleksowe jej wdrażanie jest korzystne dla środowiska, wpływa pozytywnie na jakość powietrza i tym samym na stan zdrowia w społeczeństwie. Poprawa efektywności energetycznej to także narzędzie redukcji emisji gazów cieplarnianych, a także poprawy bezpieczeństwa energetycznego poprzez zmniejszenie wykorzystania paliw kopalnych, w tym znacząco importowanych. Efektywność energetyczna stanowi zatem niezbędny element transformacji energetycznej, optymalizując jej koszty i wpływając na procesy produkcyjne. Działania na rzecz poprawy efektywności energetycznej wywierają pozytywny wpływ gospodarczy na przedsiębiorstwa, tj. zwiększają ich konkurencyjność oraz przyczyniają się do tworzenia nowych miejsc pracy, szczególnie w sektorach innowacyjnych.

Należy zauważyć, że polska gospodarka jest znacznie bardziej energochłonna, niż średnia energochłonność UE. W 2024 r. wskaźnik energochłonności dla Polski wynosił 83,59 kilogramów ekwiwalentu ropy naftowej na tysiąc euro (kgoe/1000 EUR) przy średniej UE wynoszącej 73,96 kgoe/1000 EUR.¹ Efektywność energetyczna, poprzez m.in. obniżenie energochłonności, odgrywa kluczową rolę w obniżaniu kosztów energii dla gospodarstw domowych i tym samym staje się głównym narzędziem ograniczającym ubóstwo energetyczne. Z uwagi na szereg ww. korzyści efektywność energetyczną powinno się traktować priorytetowo, jako tzw. „pierwsze paliwo”.

Jednocześnie, w polskim prawie brakuje koniecznych rozwiązań wynikających z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniającej rozporządzenie (UE) 2023/955 (Dz. Urz. UE L 231 z 20.09.2023, str. 1), zwanej dalej „dyrektywą 2023/1791”. Brak jest niezbędnych środków służących wspieraniu efektywności energetycznej, zapewniających osiągnięcie celów w tym zakresie do 2030 r. i w kolejnych dekadach.

W szczególności brakuje systemowych rozwiązań w zakresie:

- 1) stosowania zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”;
- 2) realizacji krajowego celu zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne;
- 3) usprawnienia mechanizmów służących realizacji krajowego celu w zakresie oszczędności energii finalnej, w tym w szczególności systemu świadectw efektywności energetycznej (tj. system tylko częściowo realizuje założony cel w zakresie oszczędności energii finalnej u odbiorcy końcowego);
- 4) nowych zadań dla przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej;
- 5) systemu kwalifikacji, akredytacji i certyfikacji dla zawodów związanych z efektywnością energetyczną.

¹ Dane Eurostat dotyczące energochłonności gospodarki, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_ind_ei/default/table?lang=en, dostęp: 16.06.2026 r.

W tym miejscu należy wskazać, że cele projektu oraz informacja o przyczynach i potrzebie rozwiązań planowanych w projekcie ustawy UC77 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów zawierały sześć planowanych rozwiązań. Niemniej jednak punkt dotyczący potrzeby ustanowienia podwyższonego krajowego celu oszczędności energii finalnej, w tym podcelu uzyskania oszczędności energii finalnej w obszarze ubóstwa energetycznego został w pełni zaadresowany w aktualizacji KPEiK. W związku z tym nie został uwzględniony w toku dalszych prac nad projektem ustawy UC77.

ad 1

Na podstawie art. 3 dyrektywy 2023/1791 państwa członkowskie przeprowadzają ocenę rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej, w tym zasobów po stronie popytu i elastyczności systemu, przy podejmowaniu decyzji dotyczących planowania, opracowania polityk i większych inwestycji o wartości przekraczającej 100 mln euro i 175 mln euro w przypadku projektów dotyczących infrastruktury transportowej.

Stosowanie zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”, określonej w art. 2 pkt 18 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013, zwanego dalej „rozporządzeniem 2018/1999”, powinno być realizowane w szczególności przez wykonywanie analiz kosztów i korzyści, które umożliwia właściwą ocenę szerszych korzyści płynących z rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej oraz wpływu na ubóstwo energetyczne. Państwa członkowskie są zobowiązane do wyznaczenia jednostki lub jednostek odpowiedzialnych za monitorowanie stosowania zasady oraz wpływu ram regulacyjnych na zużycie energii i efektywność energetyczną.

W prawie krajowym brak jest rozwiązań w pełni umożliwiających prawidłową i skuteczną implementację dyrektywy 2023/1791 w odniesieniu do stosowania powyższej zasady.

ad 2

Dyrektywa 2023/1791 znacząco wzmacnia wzorcową rolę sektora publicznego w dziedzinie efektywności energetycznej. Z jednej strony rozszerza zakres podmiotowy jednostek pełniących wzorcową rolę, a z drugiej strony modyfikuje zadania w tym zakresie (art. 5 dyrektywy 2023/1791).

Art. 2 pkt 12 dyrektywy 2023/1791 określa definicję „instytucji publicznych”, które oznaczają władze krajowe, regionalne lub lokalne oraz podmioty bezpośrednio finansowane i zarządzane przez te władze, lecz niemające charakteru przemysłowego ani handlowego. Należy zauważyć, że definicja ta nie ma swojego odpowiednika w polskim prawie. W kontekście wzorcowej roli sektora publicznego, ustawa o efektywności energetycznej definiuje termin „jednostka sektora publicznego”, który oznacza zamawiającego publicznego, w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. — Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320). Z uwagi na dużo węższy zakres tej definicji, istnieje potrzeba sformułowania nowej definicji, tak aby zapewnić zgodność z prawem UE.

Co istotne, dyrektywa 2023/1791 nie wymaga już bezpośredniego stosowania środków poprawy efektywności energetycznej przez instytucje publiczne. Państwa członkowskie zobowiązano do osiągnięcia nowego, ilościowego krajowego celu zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej w sektorze publicznym o 1,9 % rocznie względem 2021 roku.

Zgodnie z motywem nr 35 do dyrektywy 2023/1791, państwa członkowskie powinny skupić się na zmniejszeniu całkowitego zużycia energii finalnej przez wszystkie obiekty użyteczności publicznej i obiekty instytucji publicznych. Cel może zostać zrealizowany przez zmniejszenie całkowitego zużycia energii finalnej w dowolnym obszarze sektora publicznego, w tym w obszarach transportu, budynków użyteczności publicznej, opieki zdrowotnej, planowania przestrzennego, gospodarki wodnej, oczyszczania ścieków, uzdatniania wody, gospodarowania odpadami, systemów ogrzewania i chłodzenia, dystrybucji, dostaw i magazynowania energii, oświetlenia publicznego, planowania infrastruktury, edukacji i usług społecznych. Ponadto państwa członkowskie powinny ustanowić platformy cyfrowe do zbierania danych dotyczących zużycia energii od instytucji publicznych, a także zapewnić planowanie i coroczne składanie sprawozdań.

ad 3

System świadectw efektywności energetycznej, zwany potocznie systemem białych certyfikatów, funkcjonuje w Polsce od 2013 r. Został ustanowiony ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. poz. 551, z późn. zm.). Następnie system świadectw efektywności energetycznej został uregulowany w ustawie o efektywności energetycznej oraz w ustawie z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o efektywności energetycznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 868).

System świadectw efektywności energetycznej nakłada coroczny obowiązek oszczędności energii na podmioty zobowiązane. Zgodnie z art. 10 ustawy o efektywności energetycznej podmiotami zobowiązanymi są m.in. przedsiębiorstwa energetyczne sprzedające energię elektryczną, ciepło sieciowe, gaz ziemny odbiorcom końcowym

oraz podmioty paliwowe wprowadzające do obrotu paliwa ciekłe.

Ww. obowiązek może zostać wypełniony przez:

- zrealizowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego lub
- zrealizowanie programu bezzwrotnych dofinansowań w celu współfinansowania przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego lub
- uzyskanie i przedstawienie do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectw efektywności energetycznej.

Alternatywnym sposobem realizacji ustawowego obowiązku jest uiszczenie przez podmiot zobowiązany opłaty zastępczej. Podmiot zobowiązany może zrealizować swój obowiązek przez uiszczenie opłaty zastępczej do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, ale tylko pod warunkiem spełniania przesłanek ustawowych.

Nowelizacja ustawy o efektywności energetycznej z 2021 roku założyła, że system będzie generował nowe średnioroczne oszczędności energii w wysokości 558 ktoe/rok. Jak wynika ze sprawozdań Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, zwanego dalej „Prezesem URE”, przekazywanych na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy o efektywności energetycznej do ministra właściwego do spraw klimatu, oszczędność energii finalnej wyniosła w 2021 r. 143 ktoe, a w 2022 r. 212 ktoe, w 2023 r. 148 ktoe, w 2024 r. 160 ktoe, w 2025 r. 79 ktoe². System świadectw efektywności energetycznej nie odzwierciedla zarówno poziomu prowadzonych w Polsce inwestycji w zakresie efektywności energetycznej, jak i rzeczywistych, uzyskanych oszczędności energii, ponieważ nie jest jedynym systemem wspierającym efektywności energetyczną. Przy czym należy podkreślić, że stanowi on aktualnie jeden z kluczowych mechanizmów wsparcia efektywności energetycznej w Polsce i ma duży potencjał do dalszego rozwoju - pod warunkiem wprowadzenia systemowych usprawnień.

Obecny wolumen wydawanych świadectw efektywności energetycznej implikuje ich niską podaż i tym samym niewystarczający wolumen wyrażony w tonach oleju ekwiwalentnego (toe) na Towarowej Giełdzie Energii. To z kolei wprowadza utrudnienia w realizacji celu oszczędności energii przez podmioty zobowiązane. Mechanizm ten ma szczególne znaczenie w kontekście rozwoju modelu ESCO oraz ograniczenia ubóstwa energetycznego.

Jak pokazały dotychczasowe doświadczenia, niewystarczający wolumen oszczędności energii finalnej uzyskiwany w wyniku funkcjonowania systemu białych certyfikatów jest m.in. wynikiem:

- 1) niskiej ceny świadectw efektywności energetycznej, wynikającej z wysokości jednostkowej opłaty zastępczej znacząco odbiegającej od kosztu inwestycji w efektywność energetyczną;
- 2) nadmiernego obciążenia administracyjnego w zakresie weryfikacji przez Urząd Regulacji Energetyki, zwany dalej „URE” wniosków o wydanie świadectw efektywności energetycznej³), co stanowi czynnik zniechęcający potencjalnych inwestorów do składania wniosków;
- 3) niewystarczającej jakości audytów efektywności energetycznej;
- 4) braku uproszczonych metod obliczania oszczędności energii finalnej dla niektórych przedsięwzięć oraz braku uregulowań dotyczących pomiaru w obliczaniu oszczędności energii finalnej;
- 5) braku możliwości złożenia wniosku o świadectwo efektywności energetycznej w formie cyfrowej;
- 6) braku wystarczających rozwiązań promujących wykorzystanie modelu finansowania ESCO (skrót od Energy Service Company), w którym firma realizująca inwestycję otrzymuje zwrot nakładów w oparciu o wygenerowane oszczędności energii, zwanego dalej modelem ESCO.

Pokonanie powyższych ograniczeń jest kluczowe dla zwiększenia wolumenu oszczędności energii finalnej uzyskiwanego w wyniku funkcjonowania systemu białych certyfikatów. Dodatkowo zasadne jest zapewnienie, aby środki z opłaty zastępczej były przeznaczane wyłącznie na przedsięwzięcia z zakresu efektywności energetycznej.

ad 4

Zgodnie z art. 36 ustawy o efektywności energetycznej przedsiębiorca, w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. — Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.), z wyjątkiem mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy w rozumieniu tej ustawy, wykonuje co 4 lata audyt energetyczny przedsiębiorstwa.

Art. 11 dyrektywy 2013/1791 modyfikuje zadania przedsiębiorstw w dziedzinie efektywności energetycznej. Przede wszystkim nowe przepisy wzmocnią rolę systemów zarządzania energią, a także kwestię wdrażania zaleceń, wynikających z przeprowadzanego auditu energetycznego przedsiębiorstwa. Zgodnie z wymogami dyrektywy 2023/1791, audyt energetyczny przedsiębiorstwa powinien zostać wykonany przez przedsiębiorstwo, którego średnie roczne zużycie energii w ciągu ostatnich trzech lat, przy uwzględnieniu wszystkich nośników energii, przekracza 10 TJ (co odpowiada 2,78 GWh). Dotyczy to przedsiębiorstw bez wdrożonego systemu zarządzania energią. Ponadto, w przypadku, gdy średnie roczne zużycie energii przedsiębiorstwa w ciągu ostatnich trzech lat, przy uwzględnieniu wszystkich nośników energii, przekracza 85TJ (co odpowiada 23,61 GWh), to zobowiązane jest ono do wdrożenia certyfikowanego systemu zarządzania energią. Wdrożenie nowych rozwiązań dla przedsiębiorstw będzie poprawiało

²) Należy zastrzec, że ostateczna wartość oszczędności energii finalnej może ulec zwiększeniu z uwagi na fakt, że wartość oszczędności wynikająca z realizacji programu bezzwrotnych dofinansowań wchodzącego w skład systemu nie jest znana. Podmioty zobowiązane mają 3 letni okres rozliczenia obowiązku.

³) Efektywność energetyczna gospodarki, Informacja o wynikach kontroli, NIK, 2019.

wskaźniki energochłonności, w efekcie czego spadną obciążenia przedsiębiorstw z tytułu kosztów energii, co systematycznie będzie poprawiało ich konkurencyjność.

ad 6

Dyrektywa 2023/1791 ustanawia ramy w zakresie zapewnienia odpowiedniego poziomu kompetencji w odniesieniu do zawodów związanych z efektywnością energetyczną. W art. 28 dyrektywy 2023/1791 zostały ustalone wymagania do wprowadzania systemów kwalifikacji, akredytacji i certyfikacji zawodów związanych z efektywnością energetyczną w celu stworzenia sieci zapewniającej odpowiedni poziom kompetencji w państwach członkowskich UE. Należy wskazać, że zgodnie z art. 28 dyrektywy 2023/1791 państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty świadczące usługi w zakresie certyfikacji lub równoważnych systemów kwalifikacji, w tym, w razie potrzeby, stosownych programów szkoleniowych, były akredytowane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającym wymagania w zakresie akredytacji i uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 30, zwanym dalej „rozporządzeniem 765/2008” lub zatwierdzone zgodnie ze zbliżonymi przepisami krajowymi lub normami.

W Polsce brak jest rozwiązań systemowych w zakresie akredytacji i certyfikacji zawodu związanego z efektywnością energetyczną.

Budowa i rozwój kompetencji w dziedzinie efektywności energetycznej jest wyznacznikiem zdolności państwa do wdrażania przyjętych założeń polityki, dlatego proponowane rozwiązania powinny objąć również obszar zawodów, od których zależy jakość i efekty realizowanych wdrożeń i projektów.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt zmiany ustawy o efektywności energetycznej oraz niektórych innych ustaw, zwany dalej „projektem ustawy” ma na celu wdrożenie niezbędnych środków służących kompleksowemu wspieraniu efektywności energetycznej w całej gospodarce. Wdrożenie projektowanych rozwiązań zapewni zmniejszenie energochłonności gospodarki, osiągnięcie celów w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. wynikających z dyrektywy 2023/1791 oraz dalszą poprawę efektywności energetycznej po roku 2030.

Poprawa efektywności energetycznej, w tym w szczególności poprawa efektywności energetycznej budynków, stanowi narzędzie do walki z nierównościami społecznymi i ubóstwem energetycznym, ponieważ pomaga znacząco zmniejszyć ryzyko wykluczenia społecznego przez zapewnienie dostępu do tańszej energii. Wdrożenie rozwiązań w tym zakresie pozwoli na sprawiedliwy społecznie charakter transformacji energetycznej.

Poprawa efektywności energetycznej budynków stanowi obszar podlegający, co do zasady, regulacji dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. UE Seria L z 8.5.2024), zwaną dalej „dyrektywą 2024/1275”. Potencjał sektora budownictwa w zakresie efektywności energetycznej stanowi 40 % potencjału w całej gospodarce, zatem wdrożenie dyrektywy 2024/1275 będzie kluczowe z punktu widzenia możliwości osiągnięcia celów w zakresie efektywności energetycznej, wyznaczonych dyrektywą 2023/1791. Rozważane zmiany dostrzegają synergię działań wynikających z różnych regulacji, przyczyniając się do ich optymalizacji, ograniczając koszty i osiągając dodatkowe efekty.

Projektowane rozwiązania stanowią także kluczowy element w budowaniu konkurencyjności gospodarki i zwiększaniu bezpieczeństwa energetycznego, zapewniając szereg korzyści dla różnych sektorów gospodarki oraz lokalnych społeczności poprzez zmniejszanie zapotrzebowania na energię.

W odniesieniu do sektora przedsiębiorstw, projektowane rozwiązania przyczynią się do zmniejszenia zużycia energii, obniżenia kosztów produkcji oraz kosztów operacyjnych. W rezultacie oszczędności finansowe stanowiąc będą impuls do inwestycji w innowacje i nowe technologie, rozwój produktów i usług oraz zwiększenie wydajności procesów produkcyjnych. Dodatkowo, poprawiając efektywność energetyczną, przedsiębiorstwa mogą zwiększyć swoją elastyczność i odporność na zmiany cen energii oraz regulacje środowiskowe, co sprawia, że są bardziej konkurencyjne na rynku zarówno krajowym, jak i międzynarodowym.

Wzrost efektywności energetycznej ma również istotny wpływ na bezpieczeństwo energetyczne państwa. Redukcja zużycia energii ogranicza zależność od importu paliw, co zmniejsza ryzyko fluktuacji cen surowców energetycznych oraz ryzyko zakłóceń w ich dostawach.

Przedstawione w pkt 1 OSR problemy wymagają zaprojektowania systemowych rozwiązań przez modyfikację istniejących regulacji lub w formie nowych regulacji prawnych. Poniżej opisano szczegółowo rekomendowane rozwiązania w kolejności odpowiadającej zidentyfikowanym problemom w pkt 1 OSR.

I. Systemowo-sektorowe wdrożenie zasady efektywność energetyczna przede wszystkim

W obszarze stosowania zasady efektywność energetyczna przede wszystkim proponuje się w projekcie ustawy wdrożenie rozwiązania systemowo-sektorowego. Projektowane rozwiązania przewidują wykonywanie analizy rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej przez podmiot:

1) planujący inwestycję w przypadku realizacji przedsięwzięć lub inwestycji przewyższających budżet o wartości 100

mln euro (175 mln euro w przypadku projektów infrastruktury transportowej),

2) wykonujący projekt polityki, strategii, planu i programu opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji.

Wykonywanie analizy będzie dotyczyło inwestycji (w ramach powyższego progu inwestycyjnego) oraz projektów polityki, strategii, planu i programu we wszystkich sektorach gospodarki związanych ze zużyciem energii, w tym infrastruktury transportowej, budownictwa, infrastruktury energetycznej, technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) oraz rolnictwa.

II. Cel zmniejszenia zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne

W celu wdrożenia art. 5 dyrektywy 2023/1791 proponuje się w projekcie ustawy:

- 1) określenie definicji „instytucji publicznych”;
- 2) realizację celu przez instytucje publiczne w zakresie zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej o 1,9 % rocznie względem 2021 r.;
- 3) wdrożenie systemu corocznego raportowania całkowitego zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne w Centralnym Rejestrze Oszczędności Energii Finalnej, zwany dalej „CROEF”;
- 4) realizację oceny wykonalności stosowania umów o poprawę efektywności energetycznej oraz innych usług energetycznych przed wykonaniem przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w budynkach niemieszkalnych instytucji publicznych o powierzchni powyżej 750 m²;
- 5) uwzględnienie celu zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej w długoterminowych narzędziach planowania; tj. proponuje się uwzględnienie celu zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej o 1,9 % rocznie i planu działania na rzecz zmniejszenia zużycia energii finalnej w projektach założeń i projektach planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe – art. 18–20 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 266, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Prawo energetyczne”.

W celu realizacji redukcji zużycia energii instytucje publiczne powinny uwzględnić zarówno działania beznakładowe, tj. rozwiązania o niskim lub zerowym wskaźniku nakładu kapitału oraz działania nakładowe, tj. inwestycyjne, w tym m.in. renowację budynków, modernizację infrastruktury, wymianę urządzeń na energooszczędne.

Osiągnięcie zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne na poziomie 1,9 % rocznie nie będzie powodowało potrzeby przeprowadzania w każdym przypadku kosztownych inwestycji. W wielu przypadkach, zwłaszcza w pierwszych latach funkcjonowania obowiązku, nastąpi zastosowanie działań beznakładowych lub niskonakładowych racjonalizujących wykorzystanie energii. W szczególności w odniesieniu do działań beznakładowych należy wymienić:

1. wyłączanie oświetlenia w nieużytkowanych pomieszczeniach, ograniczenie oświetlenia zewnętrznego, wyłączenie dobowej lub świetecznej iluminacji budynków poza niezbędnymi godzinami;
2. obniżenie temperatury ogrzewania o 1-2°C w pomieszczeniach biurowych, utrzymywanie temperatur zgodnych z wymaganiami BHP, a nie wyższych, obniżanie temperatury w pomieszczeniach poza godzinami pracy;
3. wyłączanie klimatyzacji poza godzinami pracy, zamykanie okien podczas pracy klimatyzacji;
4. wprowadzenie usprawnień organizacyjnych oraz działań edukacyjno-informacyjnych racjonalizujących zużycie energii przez pracowników urzędów.

Instytucje publiczne będą miały elastyczność w zakresie sposobu zmniejszenia zużycia energii, propozycje regulacyjne pozostawiają w tym zakresie otwarty katalog przedsięwzięć.

Cel w zakresie zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej dotyczy całego sektora publicznego, co oznacza że dla celów sprawozdawczych do Komisji Europejskiej ważne będzie wykazanie realizacji celu na poziomie ogólnokrajowym, tj. całego sektora publicznego w Polsce co w praktyce oznacza, że nie wszystkie instytucje publiczne w takim samym stopniu będą partycypować w realizacji celu.

Ponadto, państwa członkowskie mają obowiązek raportowania do Komisji Europejskiej w ramach sprawozdań z KPEiK, osiągniętego co roku zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne.

W związku z powyższym, projekt ustawy przewiduje utworzenie nowego dedykowanego modułu do wprowadzania informacji dotyczących obowiązku zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne w CROEF.

Częścią wspólną nowego modułu i obecnie funkcjonującego CROEF będzie strona główna oraz sposób logowania poprzez węzeł krajowy. W pozostałym zakresie moduły będą działały niezależnie od siebie.

Nowy moduł będzie zbierał informacje dotyczące m.in.:

- a) całkowitego zużycia energii finalnej w 2021 r. oraz w poprzednim roku kalendarzowym;

- b) wysokości obowiązku zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej, która ma być osiągnięta w danym roku kalendarzowym;
- c) poziomu zrealizowania obowiązku w danym roku kalendarzowym;
- d) planu działania, o którym mowa w zakresie zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej.

Ponadto, nowy moduł będzie umożliwiał modyfikację wysokości obowiązku oraz weryfikację jego realizacji zgodnie z podejściem kaskadowym przez instytucje wyższego rzędu dla instytucji podległych, a także generowanie raportów zbiorczych w każdym z pionów realizacji obowiązku (samorządowy/państwowy) oraz raportu krajowego.

III. Modyfikacje mechanizmów służących realizacji krajowego celu w zakresie oszczędności energii finalnej

1. System świadectw efektywności energetycznej

Proponuje się modyfikację systemu świadectw efektywności energetycznej, obejmującą w szczególności:

a) zmianę wysokości jednostkowej opłaty zastępczej

Projekt ustawy wprowadza zmianę w art. 12 ustawy o efektywności energetycznej. Zmiana ma na celu zoptymalizowanie roli opłaty zastępczej w systemie białych certyfikatów. Należy wskazać, że wysokość jednostkowej opłaty zastępczej implikuje cenę świadectw efektywności energetycznej na rynku. Obecnie wysokość opłaty zastępczej pozostaje bez związku z rzeczywistymi kosztami inwestycji w poprawę efektywności energetycznej. Co do zasady opłata zastępcza powinna stanowić finansową równowagę oszczędności energii liczonej w tonach oleju ekwiwalentnego.

Wysokość opłaty zastępczej powinna uwzględniać istotne czynniki, takie jak ceny energii, koszt technologii, stopy inflacji i warunki rynkowe, tak aby odzwierciedlała kontekst ekonomiczny i środowiskowy, zwiększając skuteczność systemu białych certyfikatów w zachęcaniu do inwestycji w efektywność energetyczną.

W związku z tym w projekcie ustawy ustalono wysokość opłaty zastępczej w 2028 r. 2900 zł/toe, w 2029 r. 3800 zł/toe, w 2030 r. 4800 zł/toe. W kolejnych latach po 2030 r. wysokość jednostkowej opłaty zastępczej będzie zwiększana o 5% rocznie.

b) zmianę wysokości poziomu obowiązku dla podmiotów zobowiązanych

Zmiana wyłącznie wysokości jednostkowej opłaty zastępczej powodowałaby wzrost obciążenia podmiotów zobowiązanych, który zostałby w taryfie przeniesiony na odbiorców końcowych. W związku z tym zdecydowano o jednoczesnej zmianie wysokości obowiązku dla podmiotów zobowiązanych.

W związku z tym w projekcie ustawy zaproponowano zmianę art. 14 ustawy o efektywności energetycznej. Wysokość obowiązku dla energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła sieciowego ustalono w wysokości 1,30% w 2028 r., 1,05% w 2029 r. i 0,85% w 2030 r. i latach kolejnych, ilości energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, sprzedanych w danym roku odbiorcom końcowym oraz w wysokości 0,7% w 2028 r., 0,6% w 2029 r., 0,55% w 2030 r. i latach kolejnych, ilości paliw ciekłych, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, wprowadzanych do obrotu w danym roku.

c) zmianę w zakresie zasad wykonywania obowiązku przez podmioty zobowiązane

W projekcie ustawy proponuje się doprecyzowanie przepisu art. 14 ust. 3 ustawy o efektywności energetycznej tak, aby istniała możliwość wykorzystania oszczędności uzyskanych w ramach programu bezzwrotnych dofinansowań na potrzeby rozliczenia obowiązku przez podmioty zobowiązane za poszczególne lata (trzy lata) do wysokości, która nie przekracza sumy obowiązku zrealizowanego przy ich wykorzystaniu.

d) usprawnienie zasad obliczania oszczędności energii oraz weryfikacji i kontroli osiągniętych oszczędności energii, w tym w szczególności w kontekście nowych wymogów unijnych

W projekcie ustawy proponuje się:

- ustanowienie zawodu regulowanego audytora efektywności energetycznej i tym samym przeniesienie ciężaru weryfikacji audytów z URE na audytorów efektywności energetycznej, co w konsekwencji nie tylko usprawni proces ich weryfikacji, ale również przyczyni się do poprawy jakości audytów efektywności energetycznej,
- doprecyzowanie przepisów dotyczących sporządzania audytów efektywności energetycznej dla przedsiębiorstw efektywności energetycznej oraz metodologii obliczania oszczędności energii finalnej.

e) wprowadzenie zachęt do realizacji projektów w obszarze ubóstwa energetycznego

W projekcie ustawy proponuje się obniżenie progu wymaganych średniorocznych oszczędności energii, które kwalifikują do wydania świadectwa efektywności energetycznej, z 10 toe na 5 toe, dla przedsiębiorstw służących poprawie efektywności energetycznej, realizowanych w obszarze ubóstwa energetycznego.

f) doprecyzowanie sposobu wydatkowania środków na efektywność energetyczną w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska

W celu zapewnienia, że środki wynikające z opłaty zastępczej, o której mowa w art. 12 ustawy o efektywności

energetycznej są wydatkowane tylko na działania związane z poprawą efektywności energetycznej, proponuje się doprecyzowanie obszarów ich wydatkowania w art. 401c ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska.

g) cyfryzacja systemu świadectw efektywności energetycznej

W celu usprawnienia procesu składania wniosków o wydanie świadectwa efektywności energetycznej proponuje się cyfryzację systemu, w ramach której wszystkie dokumenty składane przez podmioty ubiegające się o świadectwo efektywności energetycznej będą składane wyłącznie w formie elektronicznej. Analogicznie świadectwa efektywności energetycznej będą w takim przypadku wydawane tylko w formie elektronicznej.

Cyfryzacja systemu świadectw efektywności energetycznej będzie realizowana poprzez utworzenie przez URE platformy efektywności energetycznej.

2. Modyfikacje CROEF

CROEF został ustanowiony w ustawie z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o efektywności energetycznej oraz niektórych innych ustaw. System funkcjonuje od 1 stycznia 2022 r. Z uwagi na zwiększenie poziomu wymaganych oszczędności energii finalnej, niezbędne jest wdrożenie w projekcie ustawy modyfikacji, które usprawnią proces raportowania przez instytucje, o których mowa w art. 18 ust. 5 ustawy o efektywności energetycznej a tym samym zmniejszą obciążenie administracyjne związane z pozyskiwaniem informacji na temat oszczędności energii finalnej.

Mając na uwadze powyższe, przewiduje się w projekcie ustawy m.in. następujące zmiany:

- 1) modyfikację zakresu ww. instytucji wprowadzających informacje na temat osiągniętej wartości oszczędności energii finalnej do CROEF w wyniku realizacji środków alternatywnych – proponuje się doprecyzowanie, jakie instytucje są odpowiedzialne za wprowadzenie danych do CROEF;
- 2) zapewnienie funkcjonowania CROEF w długiej perspektywie czasowej – zakłada się, że oszczędności energii finalnej będą osiągane również po 2030 roku;
- 3) uporządkowanie sposobu wpisu osób upoważnionych przez osoby uprawnione do CROEF;
- 4) rozszerzenie zakresu informacji gromadzonych w rejestrze w celu należytego uwierzytelnienia osób wprowadzających dane do CROEF;
- 5) rozszerzenie zakresu informacji gromadzonych w rejestrze w celu wykazania łącznej sumy osiągniętych oszczędności energii finalnej, raportowanych w ramach realizacji krajowego celu oszczędności energii finalnej, pochodzących ze środków alternatywnych oraz ze:
 - a) świadectw efektywności energetycznej,
 - b) programów bezzwrotnych dofinansowań, oraz
 - c) przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej realizowanych przez NFOŚiGW ze środków z opłaty zastępczej.

Ponadto tworzy się nowy dedykowany moduł do wprowadzania informacji dotyczących obowiązku zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne w CROEF.

IV. Zadania dla przedsiębiorstw w zakresie przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstwa oraz wdrażania systemu zarządzania energią

1. Kryteria w zakresie wdrożenia systemu zarządzania energią

W projekcie ustawy proponuje się wprowadzenie przepisu ws. wdrażania przez przedsiębiorstwa certyfikowanego systemu zarządzania energią, w których średnie roczne zużycie energii w ciągu ostatnich 3 lat, przy uwzględnieniu wszystkich nośników energii, przekroczyło 23,61 GWh (85 TJ), z obowiązkiem informowania Prezesa URE o wdrożeniu tego systemu. Dodatkowo przewiduje się wprowadzenie sankcji za niewdrożenie systemu zarządzania energią, wymierzonej przez Prezesa URE.

2. Modyfikacje przepisów dotyczących przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa

W projekcie ustawy proponuje się wprowadzenie zmian przepisów art. 36 ustawy o efektywności energetycznej przez odniesienie obowiązku przeprowadzenia audytu energetycznego do przedsiębiorstw, których średnie roczne zużycie energii w ciągu ostatnich 3 lat, przy uwzględnieniu wszystkich nośników energii, przekroczyło 2,78 GWh (10 TJ), wraz z określeniem granicznego terminu realizacji audytów co 4 lata. Dodatkowo projekt przewiduje zmianę zasad przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstw.

3. Kryteria dla audytów energetycznych przedsiębiorstwa

W projekcie ustawy przewiduje się modyfikację art. 37 ustawy o efektywności energetycznej w zakresie aktualizacji wymagań dla audytów energetycznych przedsiębiorstw o wymagania wskazane w załączniku VI do dyrektywy 2023/1791.

4. Zwolnienia z wymogu wdrażania systemu zarządzania energią wynikające z realizacji umów o poprawę efektywności energetycznej

W projekcie ustawy przewiduje się dodanie przepisu określającego możliwość zwolnienia z konieczności wdrażania systemu zarządzania energią przez przedsiębiorstwa, których średnie roczne zużycie energii w ciągu ostatnich 3 lat, przy uwzględnieniu wszystkich nośników energii, przekroczyło 23,61 GWh (85 TJ), które realizują umowę o poprawę efektywności energetycznej, której przedmiotem jest wdrożenie systemu zarządzania energią.

5. Zwolnienia z wymogu przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstwa wynikające z realizacji umów o poprawę efektywności energetycznej

W projekcie ustawy przewiduje się dodanie przepisu określającego możliwość zwolnienia z konieczności przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstwa przez przedsiębiorstwa, których średnie roczne zużycie energii w ciągu ostatnich 3 lat, przy uwzględnieniu wszystkich nośników energii, przekroczyło 2,78 GWh (10 TJ), które realizują umowę o poprawę efektywności energetycznej, której przedmiotem jest przeprowadzenie audytu energetycznego przedsiębiorstwa.

6. Zwolnienia z wymogu wdrażania systemu zarządzania energią lub przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstwa, wynikające z posiadania systemu zarządzania środowiskowego

W projekcie przewiduje się dodanie przepisu określającego możliwość zwolnienia z wymogu wdrażania systemu zarządzania energią przez przedsiębiorstwa, których średnie roczne zużycie energii w ciągu ostatnich 3 lat, przy uwzględnieniu wszystkich nośników energii, przekroczyło 23,61 GWh (85 TJ), oraz zwolnienia z konieczności przeprowadzenia audytu energetycznego przez przedsiębiorstwa, których średnie roczne zużycie energii w ciągu ostatnich 3 lat, przy uwzględnieniu wszystkich nośników energii, przekroczyło 2,78 GWh (10 TJ), które posiadają system zarządzania środowiskowego certyfikowany przez niezależny podmiot zgodnie z właściwymi normami europejskimi lub międzynarodowymi, pod warunkiem że dany system zarządzania środowiskowego obejmuje procedurę odpowiadającą wymogom audytu energetycznego przedsiębiorstwa.

7. Wymogi dotyczące ośrodków przetwarzania danych

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie przepisów, zgodnie z którymi właściciele i operatorzy ośrodków przetwarzania danych o zapotrzebowaniu zainstalowanej infrastruktury informatycznej na energię elektryczną wynoszącym powyżej 500 kW będą podawali do publicznej wiadomości informacje dotyczące charakterystyki energetycznej ośrodków przetwarzania danych zgodnych z załącznikiem VII do dyrektywy 2023/1791.

V. Wprowadzenie systemu kwalifikacji, akredytacji i certyfikacji dla zawodu audytora efektywności energetycznej

1. Kompetencje zawodów związanych z efektywnością energetyczną

W celu wdrożenia art. 28 dyrektywy 2023/1791 proponuje się wprowadzić w projekcie ustawy przepisy w zakresie nowego zawodu regulowanego, tj. audytora efektywności energetycznej.

Przyjęto, że uprawnioną do sporządzania audytu efektywności energetycznej oraz przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa jest osoba, która posiada ważny certyfikat wydawany przez jednostkę certyfikującą osoby, akredytowaną przez Polskie Centrum Akredytacji, zwane dalej „PCA”.

Natomiast do certyfikacji, zakończonej wydaniem ww. certyfikatu może przystąpić osoba:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub przestępstwo skarbowe;
- 3) ukończyła studia wyższe w przynajmniej jednej z dziedzin nauk inżynieryjno-technicznych.

Audytora efektywności energetycznej musi posiadać ubezpieczenie OC, przechowywać dokumenty dotyczące sporządzonego audytu efektywności energetycznej oraz przeprowadzonego audytu energetycznego przedsiębiorstwa przez 5 lat oraz udostępniać ww. dokumenty w przypadku weryfikacji przeprowadzanej przez Prezesa URE.

2. Wymogi dla programów certyfikacji, szkoleń i kształcenia

Jednostki certyfikujące osoby przeprowadzają certyfikację audytorów efektywności energetycznej, sprawdzając ich wiedzę i umiejętności a następnie wydając certyfikat i prowadząc stały nadzór nad certyfikowanymi osobami.

Uprawnienia do sporządzania audytów efektywności energetycznej oraz przeprowadzania audytów energetycznych przedsiębiorstw mogą zostać odebrane osobie po stwierdzeniu przez jednostkę certyfikującą osoby (m.in. na zgłoszenie URE) braku spełnienia określonych wymagań.

Należy wskazać, że cały system akredytacji i certyfikacji jest zgodny z rozporządzeniem 765/2008, normą określającą ogólne wymagania dotyczące jednostek certyfikujących osoby oraz ustawą z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. z 2025 r. poz. 568).

3. Ocena szkoleń

W celu wdrożenia art. 28 ust. 6 dyrektywy 2023/1791 proponuje się wprowadzenie w projekcie ustawy przepisu o przeprowadzeniu oceny ww. systemu akredytacji i certyfikacji a następnie przekazania tej oceny do ministra

właściwego do spraw klimatu.

Osiągnięcie celu proponowanej regulacji nie jest możliwe za pomocą innych środków niż wydanie przedmiotowego aktu prawnego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W dniu 25 lipca 2023 r. podczas posiedzenia Rady UE do spraw Rolnictwa i Rybołówstwa została przyjęta przekształcona wersja dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej. Dyrektywa 2023/1791 została opublikowana w Dzienniku Urzędowym UE w dniu 20 września 2023 r. a weszła w życie 10 października 2023 r. Od tego dnia państwa członkowskie miały 24 miesiące na transpozycję większości przepisów dyrektywy 2023/1791 do swojego porządku prawnego. Termin ten minął w dniu 11 października 2025 r.

Należy wskazać, że projekt ustawy UC77 wdraża część przepisów dyrektywy 2023/1791. W związku z powyższym analizie poddano informacje dotyczące stanu wdrożenia dyrektywy 2023/1791 w poszczególnych państwach członkowskich.

Na ten moment nie jest możliwe wiarygodne stwierdzenie wdrożenia przez państwo członkowskie dyrektywy 2023/1791. Analizie poddano informacje dotyczące środków transpozycji w EUR-Lex. Niemniej jednak notyfikacja środków w EUR-Lex nie jest równoznaczna z uznaniem przez KE pełnej i prawidłowej transpozycji.

Co więcej, wskazać należy, że KE wszczęła w listopadzie 2025 r. postępowania naruszeniowe wobec 26 państw członkowskich, w tym wobec Polski za brak poinformowania KE o środkach w pełni transponujących dyrektywę 2023/1791. Jednym państwem członkowskim niewymienionym wśród adresatów tych naruszeń są Czechy.

W poniżej tabeli przedstawiono wyciąg z EUR-Lex zawierający informację o ilości zgłoszonych środków transpozycji dyrektywy 2023/1791.

Tabela 1 Ilość środków transpozycji dyrektywy 2023/1791 zgłoszona przez państwa członkowskie

Państwo członkowskie	Zgłoszone środki transpozycji	Państwo członkowskie	Zgłoszone środki transpozycji
Austria	84 środki	Litwa	47 środków
Belgia	42 środki	Luksemburg	18 środków
Bułgaria	34 środki	Łotwa	94 środki
Chorwacja	15 środków	Malta	1 środek
Cypr	6 środków	Niemcy	4 środki
Czechy	80 środków	Polska	35 środków
Dania	53 środki	Portugalia	3 środki
Estonia	13 środków	Słowacja	27 środków
Finlandia	12 środków	Słowenia	19 środków
Francja	5 środków	Szwecja	10 środków
Grecja	1 środek	Węgry	brak zgłoszonych środków
Hiszpania	20 środków	Włochy	1 środek
Holandia	8 środków	Rumunia	brak zgłoszonych środków
Irlandia	2 środki		

Źródło: Krajowe środki transpozycji zgłoszone przez państwa członkowskie dotyczące dyrektywy 2023/1791 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/NIM/?uri=OJ:JOL_2023_231_R_0001, dostęp: 01.07.2026 r.)

Biorąc pod uwagę powyższe informacje, przedstawienie na ten moment informacji w jaki sposób państwa członkowskie wdrożyły niezbędne rozwiązania wynikające z dyrektywy 2023/1791 jest zadaniem trudnym lub wręcz niemożliwym do zrealizowania. Przedmiotowa materia jest tym trudniejsza do opisanego, gdyż państwa członkowskie prezentują dużą różnorodność w zakresie przyjętych rozwiązań służących osiągnięciu celów unijnych i krajowych w zakresie efektywności energetycznej.

W związku z powyższym w pkt 3 OSR analizie poddano przede wszystkim podejście wybranych państw członkowskich do realizacji obowiązku oszczędności energii wynikającego z art. 8 dyrektywy 2023/1791. Zgodnie z art. 8 dyrektywy 2023/1791, wszystkie państwa członkowskie muszą osiągnąć wymagany poziom średniorocznych oszczędności energii finalnej na poziomie 1,49 % w okresie 2021–2030, za wyjątkiem Cypru i Malty. Nowe cele zostały przedstawione przez państwa członkowskie w ich projektach aktualizacji Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu, zwanego dalej „KPEiK”, zgodnie z art. 17 rozporządzenia 2018/1999.⁴⁾

W zależności od krajowych ram prawnych, kontekstu kulturowego, a także specyficznych warunków poszczególnych państw członkowskich, wyróżniamy w państwach członkowskich następujące środki służące wdrożeniu art. 8 dyrektywy 2023/1791, przedstawione w poniższej tabeli.

⁴⁾ https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/implementation-eu-countries/energy-and-climate-governance-and-reporting/national-energy-and-climate-plans_en, dostęp: 01.07.2026 r.

Tabela 2 Wykaz środków służących wdrożeniu art. 8 dyrektywy 2023/1791 w poszczególnych państwach członkowskich

Państwo członkowskie	Model realizacji art. 8 dyrektywy 2023/1791	Główne środki zgłoszone w KPEiK
Austria	Mieszany (system zobowiązujący do efektywności energetycznej + alternatywne środki z dziedziny polityki)	System zobowiązań dostawców energii, programy wymiany źródeł ciepła, termomodernizacja budynków, wsparcie przemysłu
Belgia	Alternatywne środki z dziedziny polityki	Regionalne programy efektywności (Flandria, Walonia, Bruksela), renowacje budynków, standardy efektywności
Bułgaria	Mieszany (system zobowiązujący do efektywności energetycznej + alternatywne środki z dziedziny polityki)	Zobowiązania przedsiębiorstw energetycznych, renowacje mieszkaniowe i publiczne, efektywność przemysłowa
Chorwacja	Alternatywne środki z dziedziny polityki	Fundusz Ochrony Środowiska i Efektywności Energetycznej, budynki publiczne, oświetlenie uliczne, gospodarstwa domowe
Cypr	Alternatywne środki z dziedziny polityki	Programy grantowe dla budynków, efektywne urządzenia, integracja OZE z działaniami EE
Czechy	Alternatywne środki z dziedziny polityki	Program „Nová zelená úsporám”, Fundusz Modernizacyjny, modernizacja budynków i przemysłu
Dania	Mieszany (system zobowiązujący do efektywności energetycznej + alternatywne środki z dziedziny polityki)	Silne obowiązki efektywnościowe sektora energetycznego, ciepłownictwo systemowe, budownictwo
Estonia	Alternatywne środki z dziedziny polityki	Renowacja budynków, modernizacja sieci ciepłowniczych, poprawa efektywności sektora publicznego
Finlandia	Alternatywne środki z dziedziny polityki	Dobrowolne porozumienia efektywności energetycznej, inwestycje przemysłowe, budynki
Francja	Alternatywne środki z dziedziny polityki	System Certificats d'Économies d'Énergie (CEE), renowacje budynków, programy dla transportu
Niemcy	Alternatywne środki z dziedziny polityki	Federalne programy efektywności budynków (BEG), fundusz klimatyczny KTF, efektywność przemysłu
Grecja	Mieszany (system zobowiązujący do efektywności energetycznej + alternatywne środki z dziedziny polityki)	Program „Exoikonomo”, renowacje mieszkaniowe, działania wobec ubóstwa energetycznego
Węgry	Alternatywne środki z dziedziny polityki	Programy termomodernizacji, wsparcie przedsiębiorstw, finansowanie z funduszy UE.
Irlandia	Alternatywne środki z dziedziny polityki	Programy SEAI, głęboka renowacja budynków, obowiązki sektora publicznego.
Włochy	Mieszany (system zobowiązujący do efektywności energetycznej + alternatywne środki z dziedziny polityki)	Białe certyfikaty (TEE), ulgi podatkowe Ecobonus i Superbonus, efektywność przemysłu
Łotwa	Alternatywne środki z dziedziny polityki	Renowacja zasobu mieszkaniowego, projekty efektywnego ciepłownictwa.
Litwa	Mieszany (system zobowiązujący do efektywności energetycznej + alternatywne środki z dziedziny polityki)	Zobowiązania sprzedawców energii, programy renowacji budynków wielorodzinnych.
Luksemburg	System zobowiązujący do efektywności energetycznej	System obowiązków dla dostawców energii, wsparcie budynków mieszkalnych i usługowych
Malta	Alternatywne środki z dziedziny polityki	Dotacje do urządzeń energooszczędnych, efektywność budynków i sektora publicznego
Niderlandy	Mieszany (system zobowiązujący do efektywności energetycznej + alternatywne środki z dziedziny polityki)	Obowiązki efektywności dla przedsiębiorstw, budynki, fundusze inwestycyjne

	polityki)	
Polska	Mieszany (system zobowiązujący do efektywności energetycznej + alternatywne środki z dziedziny polityki)	System białych certyfikatów, „Czyste Powietrze”, „FEnIKS”, renowacja budynków publicznych i mieszkalnych
Portugalia	Alternatywne środki z dziedziny polityki	Fundusz Efektywności Energetycznej, renowacje budynków, działania dla odbiorców wrażliwych
Rumunia	Alternatywne środki z dziedziny polityki	Programy modernizacji budynków, efektywność sieci ciepłowniczych, Fundusz Modernizacyjny
Słowacja	Alternatywne środki z dziedziny polityki	Renowacje budynków, wsparcie przedsiębiorstw i sektora publicznego
Słowenia	Mieszany (system zobowiązujący do efektywności energetycznej + alternatywne środki z dziedziny polityki)	System zobowiązań dostawców energii, efektywność budynków, pomoc gospodarstwom domowym
Hiszpania	Mieszany (system zobowiązujący do efektywności energetycznej (dominujący) + alternatywne środki z dziedziny polityki)	Narodowy Fundusz Efektywności Energetycznej finansowany obowiązkowymi wpłatami przedsiębiorstw energetycznych, renowacje budynków
Szwecja	Alternatywne środki z dziedziny polityki	Instrumenty fiskalne, porozumienia dobrowolne, efektywność przemysłu i budynków

Zródło: KPEiK państw członkowskich (https://energy.ec.europa.eu/strategy/energy-union/national-energy-and-climate-plans_en, dostęp: 01.07.2026 r.)

Z powyższej analizy wynika, że polskie podejście do realizacji unijnego obowiązku wynikającego z art. 8 dyrektywy 2023/1791 jest tożsame z podejściem większości państw członkowskich UE. Zastosowanie podejścia mieszanego, tj. systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej (tj. w Polsce: systemu świadectw efektywności energetycznej) oraz alternatywnych środków z dziedziny polityki pozwala na wykorzystanie całego potencjału wszystkich sektorów gospodarki i daje szerokie spektrum możliwości poprawy efektywności energetycznej w celu osiągnięcia wymaganego poziomu oszczędności energii finalnej u odbiorcy końcowego.

Poniżej przedstawiono podejście do wyznaczenia i realizacji celów w zakresie efektywności energetycznej przez cztery wybrane państwa członkowskie.

Włochy

Zgodnie z informacjami zawartymi w aktualizacji włoskiego KPEiK, we Włoszech w celu osiągnięcia skumulowanych oszczędności energii końcowej w latach 2021–2030, Włochy zdecydowały o zastosowaniu systemu zobowiązań do efektywności energetycznej, tzw. białych certyfikatów, które odpowiadają za realizację około 50 % krajowego celu. Pozostałą część celu Włochy zrealizują za pomocą środków alternatywnych, w tym:

- 1) ulgi podatkowej na środki w zakresie efektywności energetycznej i rewitalizację istniejących budynków;
- 2) Conto Termico (program termomodernizacji budynków);
- 3) Krajowego Funduszu Efektywności Energetycznej;
- 4) Planu Przejściowy 4.0 i 5.0;
- 5) Programu Rekwalifikacji Energetycznej Budynków Centralnej Administracji Publicznej (PREPA);
- 6) Krajowego Planu Informacji i Szkoleń w zakresie Efektywności Energetycznej;
- 7) Funduszu finansowanego z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (NRRP);
- 8) Funduszu Kioto;
- 9) polityki spójności;
- 10) celu w zakresie oszczędności energii dla administracji publicznej;
- 11) stosowaniu minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej w środowisku budynku;
- 12) pakietu środków w zakresie zrównoważonej mobilności obejmującego: wymianę lub odnowienie taboru pojazdów lokalnego transportu publicznego, środki związane z przesunięciem modalnym w transporcie towarowym (Marebonus, Ferrobonus) lub ekobonus samochodowy, elektryfikację doków portowych.

Francja

Zgodnie z informacjami zawartymi w aktualizacji francuskiego KPEiK, we Francji wymagany poziom ww. oszczędności energii finalnej zostanie osiągnięty wyłącznie przez system zobowiązujący do efektywności energetycznej, tzn. system białych certyfikatów, który adresuje również łagodzenie ubóstwa energetycznego za pomocą ukierunkowanych środków, takich jak doradztwo energetyczne dla klientów ubogich energetycznie i wrażliwych.

W zaktualizowanym projekcie KPEiK przedstawiono dodatkowe planowane działania mające na celu osiągnięcie celów

w zakresie efektywności energetycznej na rok 2030, jednak z uwagi na fakt, że francuski cel powinien zostać osiągnięty za pomocą systemu białych certyfikatów dla oczekiwanych oszczędności w ramach tych dodatkowych działań nie przedstawiono ani metodologii ani ich ilościowego określenia.

Należy zauważyć, że projekt zaktualizowanego KPEiK przedstawia szeroką gamę działań obejmujących wszystkie sektory. Oprócz systemu efektywności energetycznej, budynki, a w szczególności ich renowacja, są objęte siedmioma dodatkowymi środkami, natomiast transport – sześcioma dodatkowymi środkami. Pięć środków skierowanych jest do sektora publicznego, a trzy nowe środki do sektora przemysłu i rolnictwa (w tym rybołówstwa). Ponadto projekt francuskiego KPEiK zawiera informację o nowych lub zmienionych przepisach w odniesieniu do dyrektywy 2023/1791, które są obecnie przedmiotem dyskusji i prawdopodobnie zostaną uwzględnione w ostatecznym zaktualizowanym KPEiK, a mianowicie: konieczność wdrożenia zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” w przypadku planowania, inwestycji i decyzji politycznych; ustalenie wykazu instytucji publicznych objętych obowiązkiem oszczędności energii, określenie poziomu obowiązku dla podmiotów zobowiązanych na kolejny okres obowiązywania systemu białych certyfikatów a także zmiana listy przedsiębiorstw podlegających audytowi energetycznemu lub obowiązkowi wdrożenia systemu zarządzania energią. Na ten moment nie przedstawiono szczegółów rozważanych rozwiązań.

Czechy

Projekt zaktualizowanego czeskiego KPEiK zapewnia dobrze uporządkowane informacje na temat środków, które zostaną zastosowane w celu osiągnięcia oszczędności wymaganych po 2021 r. na mocy art. 8 dyrektywy 2023/1791, tj. w szczególności:

- 1) mechanizmy finansowe (45 % celu), w tym m.in. programy wsparcia poprawy efektywności energetycznej finansowane ze środków krajowych i unijnych (np. Nowe zielone oszczędności 2021–2030, Zintegrowane Regionalne Programy Operacyjne na lata 2021–2027);
- 2) dobrowolne porozumienia (3 % celu);
- 3) środki regulacyjne (50 % celu), w tym m.in. wprowadzenie audytów przedsiębiorstw, wprowadzenie zakazu eksploatacji kotłów na paliwo stałe oraz określenie maksymalnej masy pojazdów ciężarowych;
- 4) środki podatkowe (2 % celu), tj. zwiększenie podatków od paliw ciekłych.

Powyższe wskazuje, że realizując obowiązek oszczędzania energii, Czechy wybierają alternatywne rozwiązania z dziedziny polityki. Większość ww. polityk i środków w ramach wymiaru efektywności energetycznej projektu zaktualizowanego KPEiK jest dobrze opisana i zawiera szacunki oszczędności energii, które łącznie pokrywają czeski cel w zakresie oszczędności energii. Niemniej jednak Czechy wskazują również dodatkowe środki, w przypadku których metodologia i oczekiwane oszczędności zostaną podane w późniejszym terminie.

Niezależnie od powyższego przeanalizowano również czeską ustawę o efektywności energetycznej (org. Zákon o hospodaření energií)⁵, która została zgłoszona przez Czechy jako wdrażającą część przepisów dyrektywy 2023/1791.

Należy wskazać, że powyższa ustawa adresuje:

- środki służące poprawie efektywności energetycznej,
- obowiązki przedsiębiorstw i podmiotów publicznych w zakresie gospodarowania energią,
- zasady sporządzania krajowych i regionalnych koncepcji energetycznych,
- audyty energetyczne,
- świadectwa charakterystyki energetycznej budynków,
- usługi energetyczne i ESCO,
- wymogi ekoprojektu oraz etykietowania energetycznego,
- edukację i informowanie w zakresie oszczędzania energii,
- stosowanie zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”.

W szczególności wskazać, należy, że czeska ustawa nakazuje uwzględnianie przed inwestycjami w nowe źródła energii – alternatywnych, opłacalnych środków ograniczania zapotrzebowania na energię oraz zwiększania efektywności energetycznej, tj. wdraża art. 3 dyrektywy 2023/1791.

Czeska ustawa zobowiązuje przedsiębiorstwa zużywające powyżej 23611 MWh do wdrożenia certyfikowanego systemu zarządzania energią, a przedsiębiorstwa zużywające powyżej 2778 MWh do przeprowadzenia audytu energetycznego, tj. wdraża art. 11 dyrektywy 2023/1791.

Czeska ustawa tworzy podstawy prawne dla rynku usług efektywności energetycznej, umów EPC oraz działalności spółek

⁵) Zákon o hospodaření energií (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-406>, dostęp 01.07.2026 r.)

ESCO, tj. wdraża art. 29-31 dyrektywy 2023/1791.

Niemniej jednak wskazać należy, że Czechy nie wdrożyły wprost art. 5 dyrektywy 2023/1791 w przedmiotowej ustawie. Czechy określiły w aktualizacji KPEiK, że zmniejszenie całkowitego zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne osiągną za pomocą dedykowanych sektorowi publicznemu działań zawartych. Natomiast instytucje publiczne są zobowiązane do raportowania o zużyciu energii na podstawie Rozporządzenie w sprawie audytu energetycznego oraz danych gromadzonych w systemie monitorowania zużycia energii (org. Vyhláška č. 141/2021 Sb., Vyhláška o energetickém posudku a o údajích vedených v Systému monitoringu spotřeby energie).⁶⁾

Niemcy

Zgodnie z informacjami zawartymi w aktualizacji niemieckiego KPEiK, Niemcy zobowiązały się do osiągnięcia skumulowanych oszczędności energii finalnej, w latach 2021–2030 na poziomie 137,51 Mtoe, co stanowi najwyższy do osiągnięcia poziom oszczędności energii ze wszystkich państw członkowskich. Wynika to z wysokiego poziomu zużycia energii finalnej w Niemczech w latach 2016–2018. Natomiast nie przedstawiono szczegółowej trajektorii osiągnięcia tych oszczędności energii w poszczególnych latach.

Projekt zaktualizowanego niemieckiego KPEiK zawiera kompleksowe informacje na temat alternatywnych środków z dziedziny polityki, które zostaną zastosowane w celu zapewnienia wymaganych oszczędności energii. Brakuje jednak oszacowania skumulowanych oszczędności energii dla poszczególnych środków. Niemcy nie stosują systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej, aby wywiązać się z obowiązku wynikającego z art. 8 dyrektywy 2023/1791. W ramach środków alternatywnych nacisk położono przede wszystkim na renowację budynków, elektryfikację transportu oraz przeprowadzenie obowiązkowych audytów energetycznych dla przedsiębiorstw.

Należy również zauważyć, że w Niemczech ustawą z dnia 21 września 2023 r. o efektywności energetycznej (*Energieeffizienzgesetz*) przyjęto już część rozwiązań wdrażających przepisy dyrektywy 2023/1791, w szczególności⁷⁾:

- 1) zwiększono cele w zakresie efektywności energetycznej. Wyznaczono cele w zakresie ograniczenia zużycia energii pierwotnej i finalnej w Niemczech na rok 2030 oraz na rok 2045. W przypadku zużycia energii finalnej cele te oznaczają redukcję o około 500 TWh do 2030 r. (w porównaniu do obecnego poziomu). W przyszłości Rząd Federalny będzie regularnie informował Bundestag o skutkach ustawy, a tym samym stanie realizacji celów na początku kadencji i – jeśli zajdzie taka potrzeba – podejmie decyzję o dostosowaniu zestawu instrumentów;
- 2) wprowadzono federalne i stanowe obowiązki w zakresie oszczędności energii finalnej. Rządy federalny i stanowe są zobowiązane do podjęcia od 2024 r. działań w zakresie oszczędzenia energii, które do 2030 r. przyczynią się do osiągnięcia oszczędności energii finalnej w wysokości odpowiednio 45 TWh (rząd federalny) i 3 TWh (rządy stanowe) rocznie;
- 3) wzmocniono wzorcową rolę sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej. Federalne i stanowe instytucje publicznie samodzielnie decydują o środkach jakie należy podjąć w celu osiągnięcia 2% całkowitych oszczędności energii finalnej rocznie (art. 5 dyrektywy 2023/1791 – 1,9%);
- 4) wprowadzono obowiązek wdrożenia systemów zarządzania energią lub środowiskiem w przedsiębiorstwach o zużyciu energii wyższym niż 7,5 GWh (art. 11 dyrektywy 2023/1791 – 23,61 GWh). Przedsiębiorstwa zużywające powyżej 2,5 GWh energii rocznie mają obowiązek rejestrowania i publikowania w planach wdrożeniowych ekonomicznych środków efektywności energetycznej (art. 11 dyrektywy 2023/1791 – 2,78 GWh). Jednakże przedsiębiorstwa same decydują o wdrożeniu odpowiednich środków w zakresie efektywności energetycznej;
- 5) wprowadzono wymagania dotyczące efektywności energetycznej i wykorzystania ciepła odpadowego dla centrów danych. Operatorzy centrów danych powinni wykorzystywać energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii a także wprowadzać informację o swoim zużyciu energii do publicznego rejestru oraz informować swoich klientów o zużyciu energii.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
instytucje publiczne	około 60000 ⁸⁾	Liczba instytucji publicznych w Wykazach Urzędu Statystycznego, oraz opracowanie KAPE „Analiza zużycia energii finalnej oraz potencjału	Zadania związane z realizacją celu w zakresie zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej o 1,9 % rocznie względem 2021 r.

⁶⁾ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-141>, dostęp 01.07.2026 r.

⁷⁾ <https://www.bmwk.de/Redaktion/DE/Pressemitteilungen/2023/09/20230921-bundestag-beschliesst-energieeffizienzgesetz.html>, dostęp: 01.07.2026 r.

⁸⁾ Szacunek na podstawie danych statystycznych GUS i ekspertyzy KAPE pt. „Analiza zużycia energii finalnej oraz potencjału jej redukcji w instytucjach publicznych w Polsce w roku 2021 wraz z wyznaczeniem krajowego celu w tym zakresie oraz opracowaniem optymalnych scenariuszy realizacji wzorcowej roli sektora publicznego wraz z oszacowaniem skutków ich wdrożenia”.

		jej redukcji w instytucjach publicznych w Polsce w roku 2021 wraz z wyznaczeniem krajowego celu w tym zakresie oraz opracowaniem optymalnych scenariuszy realizacji wzorcowej roli sektora publicznego wraz z oszacowaniem skutków ich wdrożenia”	
podmioty zobowiązane	około 700	Sprawozdanie z Działalności Prezesa URE z roku 2023.	Zmiana zasad w zakresie wykonywania obowiązku przez podmioty zobowiązane. Zmieniona wysokość jednostkowej opłaty zastępczej oraz poziom obowiązku oszczędności energii finalnej po 2028 r.
Prezes URE	1	Dane własne.	1. Wprowadzenie zadań w zakresie monitorowania wykonania obowiązku w zakresie zmniejszenia zużycia całkowitej energii finalnej przez instytucje publiczne. 2. Zmniejszenie obowiązków w zakresie weryfikacji świadectw efektywności energetycznej. 3. Nowe zadania w zakresie zbierania informacji o: wdrożeniu systemu zarządzania energią lub przeprowadzeniu audytu energetycznego przedsiębiorstwa przez przedsiębiorstwa oraz wymierzania kar pieniężnych. 4. Zmiany w zakresie sprawozdawczości, uprawnienie do wprowadzania danych i informacji do CROEF.
gospodarstwa domowe, zarządy wspólnot budynków wielolokalowych	12,50 mln	Główny Urząd Statystyczny, Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, Rodziny – wyniki wstępne NSP 2021.	Pośrednie, podmioty powinny osiągnąć korzyści z projektowanej regulacji, m.in. przez zwiększoną liczbę realizowanych przedsięwzięć w ramach systemu świadectw efektywności energetycznej.
gospodarstwa domowe w obszarze ubóstwa energetycznego	około 1,25 mln	Oszacowanie własne na podstawie danych	Pośrednie, podmioty powinny osiągnąć korzyści

		pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego, Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, Rodziny – wyniki wstępne NSP 2021 i danych Eurostatu	z projektowanej regulacji.
Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	1	Dane własne.	1. Prowadzenie CROEF do roku 2040. 2. Modyfikacje sposobu wprowadzania danych i informacji do CROEF. 3. Modyfikacje sposobu uwierzytelniania osób upoważnionych w CROEF. 4. Rozbudowanie CROEF w zakresie monitorowania realizacji celu 1,9% przez instytucje publiczne
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1	Dane własne.	1. Finansowanie COREF oraz platformy efektywności energetycznej z przychodów z opłaty zastępczej. 2. Zmiany w zakresie sprawozdawczości, uprawnienie do wprowadzania danych i informacji do CROEF. 3. Modyfikacje sposobu uwierzytelniania osób upoważnionych w CROEF. 4. Zmiana szacowanych wpływów do NFOŚiGW z uwagi na zmianę wysokości jednostkowej opłaty zastępczej i poziomu obowiązku dla podmiotów zobowiązanych.
wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	16	Dane własne.	Modyfikacje sposobu uwierzytelniania osób upoważnionych w CROEF.
minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego	1	Dane własne.	1. Modyfikacje sposobu uwierzytelniania osób upoważnionych w CROEF. 2. Modyfikacje zakresu przekazywanych informacji do ministra wł. ds. klimatu w zakresie umów o poprawę efektywności energetycznej.
minister właściwy do spraw budżetu państwa, finansów publicznych oraz instytucji finansowych	1	Dane własne.	1. Obowiązek wydania rozporządzenia dotyczącego ubezpieczenia obowiązkowego dla audytorów efektywności energetycznej. 2. Modyfikacje sposobu

			uwierzytelniania osób upoważnionych w CROEF.
minister właściwy do spraw transportu	1	Dane własne.	Monitorowanie stosowania zasady „efektywność przede wszystkim” w zakresie inwestycji dotyczących infrastruktury transportowej.
minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa	1	Dane własne.	Monitorowanie stosowania zasady „efektywność przede wszystkim” w zakresie inwestycji dotyczących budownictwa.
minister właściwy do spraw energii	1	Dane własne.	Monitorowanie stosowania zasady „efektywność przede wszystkim” w zakresie inwestycji dotyczących infrastruktury energetycznej.
minister właściwy do spraw polityki regionalnej	1	Dane własne.	Modyfikacje sposobu uwierzytelniania osób upoważnionych w CROEF.
minister właściwy do spraw cyfryzacji	1	Dane własne.	Monitorowanie stosowania zasady „efektywność przede wszystkim” w zakresie inwestycji dotyczących technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT).
minister właściwy do spraw rolnictwa	1	Dane własne.	Monitorowanie stosowania zasady „efektywność przede wszystkim” w zakresie inwestycji dotyczących rolnictwa.
Centrum Unijnych Projektów Transportowych	1	Dane własne.	Modyfikacje sposobu uwierzytelniania osób upoważnionych w CROEF.
jednostki samorządu terytorialnego	2873	Dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.	Modyfikacje sposobu uwierzytelniania osób upoważnionych w CROEF.
Bank Ochrony Środowiska	1	Dane własne.	Modyfikacje sposobu uwierzytelniania osób upoważnionych w CROEF.
Bank Gospodarstwa Krajowego	1	Dane własne.	Modyfikacje sposobu uwierzytelniania osób upoważnionych w CROEF.
minister właściwy do spraw klimatu	1	Dane własne.	1. Nowelizacja rozporządzenia dotyczącego wartości referencyjnych. 2. Nowelizacja rozporządzenia dotyczącego audytu efektywności energetycznej. 3. Wydanie rozporządzenia dotyczącego zawodu regulowanego - audytora efektywności energetycznej. 4. Modyfikacje sposobu wprowadzania danych i

			informacji do CROEF. 5. Modyfikacje sposobu uwierzytelniania osób upoważnionych w CROEF. 6. Możliwość wydania wytycznych dotyczących wdrażania zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” oraz przeprowadzania analizy możliwych do zastosowania rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej
przedsiębiorstwa	około 12,8 tys.	Oszacowanie własne.	1. Wprowadzenie wymogu wdrożenia systemu zarządzania energią. 2. Modyfikacja obowiązku przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa.
Przedsiębiorstwa oszczędzania energii typu ESCO (skrót od Energy Service Company)	18	Lista dostępnych dostawców usług związanych ze zużyciem energii, która widnieje na stronie Ministerstwa Klimatu i Środowiska.	Wprowadzenie zachęt do realizacji przedsięwzięć w modelu ESCO.
osoby wykonujące audyty efektywności energetycznej lub audyty energetyczne przedsiębiorstw	około 200	Dane własne na podstawie kart audytów efektywności energetycznej zamieszczonych na BIP URE.	Wprowadzenie obowiązku posiadania uprawnień do sporządzania audytów efektywności energetycznej lub audytów energetycznych przedsiębiorstw.
PCA	1	Dane własne.	1. Akredytacja jednostek certyfikujących osoby. 2. Zadania z zakresu oceny systemu akredytacji.
Prezes Urzędu Zamówień Publicznych	1	Dane własne.	1. Wydanie wytycznych w zakresie uwzględniania wymogów dot. efektywności energetycznej w zamówieniach publicznych. 2. Monitorowanie obowiązków w zakresie efektywności energetycznej przez Zamawiających. 3. Przygotowanie sprawozdania na temat przyjętych w celu usunięcia barier regulacyjnych i pozaregulacyjnych w zamówieniach publicznych utrudniających wprowadzenie usprawnień mających na celu poprawę efektywności energetycznej.
właściciele i operatorzy ośrodków przetwarzania danych	około 48	Oszacowanie własne na podstawie:	Zadania w zakresie publikowania informacji o

		https://www.datacentermap.com/ .	ośrodkach przetwarzania danych.
--	--	---	---------------------------------

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt nie był przedmiotem pre-konsultacji.

Projekt, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt został przekazany do konsultacji publicznych (21 dni) do takich podmiotów jak:

- 1) Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego;
- 2) Polska Izba Paliw Płynnych;
- 3) Polska Organizacja Gazu Płynnego;
- 4) Polska Izba Gazu Płynnego;
- 5) Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie;
- 6) Polskie Stowarzyszenie Zarządców Nieruchomości;
- 7) Polska Federacja Stowarzyszeń Zarządców Nieruchomości;
- 8) Izba Gospodarcza Gazownictwa;
- 9) Energy Solution Sp. z o.o.;
- 10) Ellipsis Energy Sp. z o.o.;
- 11) Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.;
- 12) Narodowa Agencja Poszanowania Energii S.A.;
- 13) Forum Energii;
- 14) Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu;
- 15) Forum Zarządzania Środowiskowego;
- 16) Fundacja Instrat;
- 17) Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju;
- 18) Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii;
- 19) Fundacja Efektywne Budownictwo;
- 20) Fundacja Instytut Reform;
- 21) Związek pracodawców AGD – APPLiA Polska;
- 22) Client Earth;
- 23) Ogólnokrajowe Stowarzyszenie Poszanowania Energii i Środowiska;
- 24) Stowarzyszenie Producentów i Importerów Urządzeń Grzewczych;
- 25) Polski Instytut Ekonomiczny;
- 26) Polskie Stowarzyszenie Biometanu;
- 27) Polskie Stowarzyszenie Producentów Biogazu Rolniczego;
- 28) Towarowa Giełda Energii S.A.;
- 29) Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji;
- 30) Krajowa Izba Kłastrów Energii;
- 31) Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa;
- 32) Towarzystwo Obrotu Energią (TOE);
- 33) Bank Ochrony Środowiska;
- 34) Bank Gospodarstwa Krajowego;
- 35) Centrum Unijnych Projektów Transportowych;
- 36) Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji.

Projekt został przekazany do zaopiniowania (21 dni) do takich podmiotów jak:

- 1) Urząd Regulacji Energetyki;
- 2) Urząd Dozoru Technicznego;
- 3) Urząd Zamówień Publicznych;
- 4) Polskie Centrum Akredytacji;
- 5) Młodzieżowa Rada Klimatyczna;
- 6) Narodowe Centrum Badań i Rozwoju;
- 7) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- 8) Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy;
- 9) Instytut Nafty i Gazu – Państwowy Instytut Badawczy;
- 10) Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 11) Urząd Ochrony Danych Osobowych;

12) Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców.

Z uwagi na zakres projektu, który dotyczy praw i interesów związków pracodawców, projekt podlegał opiniowaniu przez reprezentatywne organizacje pracodawców. Projekt został przekazany (30 dni) do następujących reprezentatywnych organizacji pracodawców:

- 1) Pracodawcy RP;
- 2) Konfederacja Lewiatan;
- 3) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 4) Związek Pracodawców Business Center Club;
- 5) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 6) Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- 7) Polskie Towarzystwo Gospodarcze.

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy zadań związków zawodowych, projekt nie podlegał opiniowaniu przez reprezentatywne związki zawodowe.

Projekt podlegał opiniowaniu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, gdyż dotyczy spraw związanych z samorządem terytorialnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej.

Projekt nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego, wobec czego nie wymagał zaopiniowania przez RDS.

Projekt nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wobec czego nie wymagał zaopiniowania przez Radę Działalności Pożytku Publicznego.

Projekt ustawy nie wymagał przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Wyniki opiniowania i konsultacji publicznych zostały omówione w raporcie z konsultacji publicznych, zawierającym zestawienie przedstawionych stanowisk lub opinii i odniesienie się do nich przez organ wnioskujący, udostępnionym na stronie Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2026 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0 2026 r.	1 2027 r.	2 2028 r.	3 2029 r.	4 2030 r.	5 2031 r.	6 2032 r.	7 2033 r.	8 2034 r.	9 2035 r.	10 2036 r.	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	8,38	12,52	16,61	20,97	25,46	30,14	35,14	40,21	45,61	51,33	286,37
budżet państwa, w tym⁹⁾:	0	0,71	1,31	1,92	2,53	3,25	3,86	4,58	5,38	6,20	7,02	36,76
• PIT z dodatkowych miejsc pracy	0	0,5	1,1	1,7	2,3	3	3,6	4,3	5,1	5,9	6,7	34,2
• PIT z etatów MKiŚ	0	0,03	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03	0,04	0,04	0,29
• PIT z etatów URE	0	0,18	0,19	0,20	0,21	0,22	0,23	0,25	0,25	0,26	0,28	2,27
JST, w tym:	0	4,24	7,41	10,77	14,44	18,10	22,07	26,24	30,42	34,89	39,66	208,24
* PIT z dodatkowych miejsc pracy	0	3,1	6,2	9,5	13,1	16,7	20,6	24,7	28,8	33,2	37,9	193,8
* PIT z dodatkowych etatów MKiŚ	0	0,12	0,13	0,14	0,15	0,15	0,16	0,17	0,18	0,18	0,19	1,57
* PIT z dodatkowych etatów URE	0	1,02	1,08	1,13	1,19	1,25	1,31	1,37	1,44	1,51	1,57	12,87
pozostałe jednostki (oddzielnie),	0	3,43	3,80	3,92	4,00	4,11	4,21	4,32	4,41	4,52	4,65	41,37

⁹⁾ W tabeli ujęto w ramach składników dochodów budżetu państwa: wpływy z tytułu podatków PIT.

w tym:												
* Zakład Ubezpieczeń Społecznych	0	2,58	2,86	2,94	3,01	3,09	3,16	3,24	3,32	3,40	3,49	31,09
* Narodowy Fundusz Zdrowia	0	0,65	0,72	0,74	0,75	0,77	0,80	0,82	0,83	0,85	0,88	7,81
* Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	0	0,20	0,22	0,24	0,24	0,25	0,25	0,26	0,26	0,27	0,28	2,47
Wydatki ogółem	0	11,87	12,32	12,62	12,93	13,25	13,59	13,94	14,28	14,64	15,01	134,45
budżet państwa, w tym:	0	11,57	12,01	12,30	12,60	12,91	13,24	13,58	13,91	14,26	14,62	131,00
* dodatkowe etaty MKiŚ	0	1,26	1,31	1,34	1,37	1,40	1,44	1,48	1,51	1,55	1,59	14,25
* dodatkowe etaty URE	0	10,31	10,70	10,96	11,23	11,51	11,80	12,10	12,40	12,71	13,03	116,75
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie), w tym:	0	0,3	0,31	0,32	0,33	0,34	0,35	0,36	0,37	0,38	0,39	3,45
* Polskie Centrum Akredytacji	0	0,3	0,31	0,32	0,33	0,34	0,35	0,36	0,37	0,38	0,39	3,45
Saldo ogółem	0	-3,49	0,20	3,99	8,04	12,21	16,55	21,20	25,93	30,97	36,32	151,92
budżet państwa	0	-10,86	-10,70	-10,38	-10,07	-9,66	-9,38	-9,00	-8,53	-8,06	-7,60	-94,24
JST	0	4,24	7,41	10,77	14,44	18,10	22,07	26,24	30,42	34,89	39,66	208,24
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	3,13	3,49	3,60	3,67	3,77	3,86	3,96	4,04	4,14	4,26	37,92

Źródła finansowania	Wejście w życie przepisów ustawy w zakresie wdrożenia art. 5 dyrektywy 2023/1791 nie powoduje konieczności zwiększania wydatków przez jednostki sektora finansów publicznych, gdyż ustawa nie narzuca jednostkom sposobu zmniejszenia zużycia energii. Instytucje publiczne będą mogły skorzystać z dostępnych środków krajowych i unijnych w celu przeprowadzenia inwestycji służących poprawie efektywności energetycznej. Projekt ustawy przewiduje zwiększenie wydatków w ramach 51 części budżetowej, do wysokości kwoty wskazanej w artykule projektu ustawy określającym maksymalny limit wydatków z tytułu realizacji nowych zadań wynikających z przedmiotowego projektu ustawy. W przypadku niezabezpieczenia środków na ten cel w limicie pozostającym w dyspozycji Ministra Klimatu i Środowiska, sfinansowanie kosztów pięciu dodatkowych etatów w Ministerstwie Klimatu i Środowiska nastąpi w ramach rezerwy celowej budżetu państwa. Wydatki PCA są ujęte w części budżetowej 20 – Gospodarka. Wydatki URE są ujęte w części budżetowej 50 – Urząd Regulacji Energetyki.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Jako rok 0 przyjęto rok 2026. W wierszach dotyczących dochodu wartości dodatnie oznaczają dodatkowe wpływy. W wierszach dotyczących wydatków wartości dodatnie oznaczają dodatkowe wydatki. Wiersze salda są różnicą między dochodami a wydatkami. Szczegółowy wpływ projektu na sektor finansów publicznych jest na obecnym etapie trudny do oszacowania. Zakłada się, że wpływ projektu na sektor finansów publicznych stanowić będzie wypadkową następujących składowych: 1) możliwych na obecnym etapie do oszacowania: - w zakresie dochodów: a) zwiększeniem wpływu z podatku PIT z tytułu dodatkowych miejsc pracy w gospodarce związanych z efektywnością energetyczną, b) zwiększeniem wpływu z podatku PIT z tytułu 5 dodatkowych etatów w Ministerstwie Klimatu i Środowiska oraz 41 etatów dodatkowych etatów w URE,

- w zakresie wydatków:
 - a) zwiększeniem wydatków z budżetu państwa na 5 dodatkowych etatów w Ministerstwie Klimatu i Środowiska,
 - b) zwiększeniem wydatków z budżetu państwa na 41 dodatkowych etatów w URE,
 - c) zwiększeniem wydatków na jeden etat dla Polskiego Centrum Akredytacji, oraz
- 2) niemożliwych, ze względu na ich częściowo hipotetyczny charakter, do oszacowania:
 - w zakresie dochodów:
 - a) zwiększeniem wpływu z podatku VAT od materiałów budowlanych, urządzeń i instalacji przemysłowych i innych produktów wykorzystywanych podczas realizowania przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej;
 - w zakresie wydatków:
 - a) zmniejszeniem wpływu z tytułu akcyzy, w związku z mniejszym wolumenem sprzedaży nośników energii w efekcie realizacji ustawy przez podmioty zobowiązane oraz,
 - b) zmniejszeniem wpływu z podatku VAT, w związku z mniejszym wolumenem sprzedaży nośników energii w efekcie realizacji ustawy przez podmioty zobowiązane.

Ponadto zmiana poziomu wpływów z tytułu podatku VAT może mieć finalnie charakter pośredni (przy założeniu utrzymania skłonności do konsumpcji w Polsce na niezmiennym poziomie), ponieważ równoważony będzie zwiększoną konsumpcją innych produktów.

Poniżej określono wpływ poszczególnych rozwiązań (o ile występuje) na sektor finansów publicznych w kolejności odpowiadającej punktom, zidentyfikowanym w pkt 2 OSR.

Dodatkowe informacje dotyczące wpływu projektu na sektor finansów publicznych zostały przedstawione w załączniku nr 1 do OSR.

I. Systemowo-sektorowe wdrożenie zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”

Zgodnie z art. 3 dyrektywy 2023/1791 projekt uwzględnia konieczność przeprowadzenia analizy rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej dla inwestycji przekraczających 100 mln EUR każda lub 175 mln EUR w przypadku projektów dotyczących infrastruktury transportowej, odniesieniu do następujących sektorów:

- 1) systemów energetycznych;
- 2) sektorów nieenergetycznych, w przypadku, gdy sektory te mają wpływ na zużycie energii i efektywność energetyczną, w tym sektor budynków, transportu, technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) oraz rolnictwa.

W stosunku do kosztów inwestycji, koszt takiej analizy stanowił będzie marginalne obciążenie, a w wielu przypadkach takie analizy będą decydować o zmniejszeniu kosztów i optymalizacji projektów pod kątem zużycia energii i efektywności energetycznej.

W związku z powyższym, nie przewiduje wpływu regulacji na sektor finansów publicznych.

Należy również wskazać, że przeprowadzenie analizy możliwych do zastosowania rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej dla projektów planów, polityk oraz strategii również będzie stanowiło marginalny koszt w przypadku realizacji tych działań. Powyższe stwierdzenie wynika z faktu, że minister wł. ds. klimatu zamieści w Biuletynie Informacji Publicznej ramowe wytyczne dotyczące wdrażania zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” oraz przeprowadzania ww. analizy.

Na obecnym etapie nie jest możliwe precyzyjne określenie liczby inwestycji, które zostaną objęte projektowanym obowiązkiem. Nie funkcjonuje jednolity rejestr obejmujący wszystkie publiczne i prywatne inwestycje w sektorach wskazanych w projektowanym art. 5a, który zawierałby informacje umożliwiające ich kwalifikację według zakresu przedmiotowego oraz całkowitej wartości inwestycji. Jednocześnie przyjęte progi wartościowe, wynoszące 100 mln euro, a w przypadku infrastruktury transportowej 175 mln euro, ograniczają zakres regulacji do inwestycji wielkoskalowych. Projektowany art. 5b ust. 1 zakłada obowiązek samoidentyfikacji podmiotów planujących inwestycję, natomiast właściwy dla danego sektora minister wykonuje zadania na podstawie otrzymanych zawiadomień, które dopiero po wejściu w życie regulacji pozwolą na określenie liczby inwestycji.

Brak możliwości precyzyjnego określenia liczby przyszłych inwestycji nie oznacza, że minister właściwy będzie zobowiązany do samodzielnego wyszukiwania wszystkich potencjalnie objętych regulacją podmiotów. Projektowany art. 5b ust. 1 nakłada obowiązek przekazania zawiadomienia na podmiot planujący inwestycję, natomiast właściwy minister wykonuje zadania na podstawie otrzymanych zawiadomień.

Zakłada się, że realizacja nowych zadań przez właściwych ministrów będzie następowała przede

wszystkim z wykorzystaniem informacji pozostających w dyspozycji poszczególnych organów oraz w ramach prowadzonych przez nie procesów analitycznych i decyzyjnych. W konsekwencji projektowane rozwiązania nie powinny powodować nadmiernego zwiększenia obciążeń administracyjnych właściwych ministrów. Nie przewiduje się w szczególności, aby samo ustanowienie tych obowiązków wymagało tworzenia odrębnych struktur organizacyjnych lub nowych mechanizmów instytucjonalnych. Jednocześnie wykonywanie nowych zadań będzie wiązało się z nakładem pracy pracowników urzędów obsługujących właściwych ministrów, związanym w szczególności z otrzymywaniem informacji o przeprowadzonych analizach oraz przygotowaniem i przekazywaniem informacji służących monitorowaniu stosowania zasady. Niemniej jednak na obecnym etapie nie zidentyfikowano podstaw do wyodrębnienia dodatkowych wydatków budżetu państwa z tego tytułu. Zadania te powinny być wykonywane w ramach środków finansowych i zasobów kadrowych pozostających w dyspozycji właściwych organów.

II. Cel zmniejszenia zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne

Wpływ na instytucje publiczne

Szacowane finalne zużycie energii przez instytucje publiczne w 2021 r. wyniosło łącznie 4 114 ktoe (bez transportu publicznego oraz sił zbrojnych, zgodnie z wyłączeniem przewidzianym w art. 5 ust. 1 dyrektywy 2023/1791)¹⁰.

Zgodnie z art. 5 ust. 3 dyrektywy 2023/1791 obowiązek zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej o 1,9 % przez instytucje publiczne powinien być wdrażany stopniowo mając na względzie wielkość jednostek administracyjnych, w podziale na dwie grupy (powyżej 5 tys. mieszkańców oraz poniżej 5 tys. mieszkańców). W poniższej tabeli zebrano informacje nt. zużycia energii w 2021 roku w podziale wg typu i wielkości jednostki administracyjnej oraz informację od kiedy obowiązek wchodzi w życie, zgodnie z art. 5 ust. 3 dyrektywy 2023/1791.

Tabela 3 Oszacowane zużycie energii w danej grupie wielkości jednostki administracyjnej

grupa	typ i wielkość jednostki administracyjnej	wejścia w życie obowiązku oszczędności	oszacowane zużycie energii w 2021 r.
G1	gminy >5 000 mieszkańców	1 stycznia 2028 r.	3011 ktoe
G2	gminy < 5 000 mieszkańców	1 stycznia 2030 r.	1103 ktoe

Źródło: Opracowanie własne.

Następna tabela zawiera obliczenia nt. wymaganego zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne w latach 2028-2037, uwzględniając wysokość celu – 1,9 % oraz zużycie energii w poszczególnych grupach oraz datę wejścia w życie obowiązku.

Tabela 4 Wymagane zmniejszenie całkowitego zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne w latach 2028-2037

Rok	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	Suma
Zmniejszenie całkowitego zużycia energii finalnej (ktoe)	57	57	78	78	78	78	78	78	78	78	738

Źródło: Opracowanie własne.

Poniżej oszacowano potencjalny koszt wymaganego zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne i zestawiono go z przewidywanymi oszczędnościami kosztów zakupu energii wynikającymi ze zmniejszonego zużycia nośników energii w instytucjach publicznych w latach 2028–2037. Do obliczeń przyjęto następujące założenia:

- 1) procentowy udział działań beznakładowych – 50 %;
- 2) procentowy udział działań inwestycyjnych – 50 %, w tym:
 - a) 70 % termomodernizacja budynków (na podstawie audytów energetycznych budynków

¹⁰Analiza zużycia energii finalnej oraz potencjału jej redukcji w instytucjach publicznych w Polsce w roku 2021 wraz z wyznaczeniem krajowego celu w tym zakresie oraz opracowaniem optymalnych scenariuszy realizacji wzorcowej roli sektora publicznego wraz z oszacowaniem skutków ich wdrożenia, Krajowa Agencja Poszanowania Energii, 2024.

- składanych w ramach Premii termomodernizacyjnej przyjęto jednostkowy koszt termomodernizacji budynków na poziomie 71 455 zł/toe),
- b) 30 % pozostałe przedsięwzięcia w tym m.in. wymiana oświetlenia (na podstawie przeprowadzonego rozeznania rynku oszacowano jednostkowy koszt pozostałych przedsięwzięć, w tym m.in. wymiany oświetlenia na poziomie 1 875 zł/toe);
- 3) zakładany poziom inflacji CPI (r/r, %) w 2028 r. – 2,5 %; w 2029 r. – 2,4 %; i w latach kolejnych – 2,5 %¹¹⁾;
- 4) na podstawie programów finansowanych ze środków unijnych i krajowych opisanych powyżej przyjęto poziom bezzwrotnych form dofinansowania – 40 %.

Tabela 5 Szacowany koszt wymaganego zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej o 1,9 % rocznie oraz oszczędności kosztów zakupu energii z tego tytułu w instytucjach publicznych w latach 2028-2037.

Rok	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	Suma
Koszt zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej [mln zł]*	887	907	1 275	1 306	1 339	1 373	1 407	1 442	1 478	1 515	12929
Oszczędność kosztów zakupu energii [mln zł]**	449	675	1071	1386	1711	2044	2387	2739	3101	3473	19036

Zródło: *Szacowany koszt zmniejszenia całkowitego zmniejszenia zużycie energii stanowi opracowanie własne na podstawie audytów energetycznych budynków składanych w ramach Premii Termomodernizacyjnej z Programu TERMO oraz własnego rozeznania rynku.

****Oszczędność kosztów zakupu energii** stanowi opracowanie własne obliczone z wykorzystaniem narzędzie MICATool.

Szacuje się, że w latach 2028–2037 koszt zmniejszenia całkowitego zużycia energii o 738 ktoe w jednostkach publicznych wynosić będzie 12 958 mln zł, przy redukcji kosztów zakupu energii przez jednostki publiczne na poziomie 19 929 mln zł.

Należy zauważyć, że działania podejmowane w latach 2028–2037 będą nadal przynosić oszczędności energii finalnej po roku 2037, gdyż z przedsięwzięć takich jak termomodernizacja budynku uzyskuje się oszczędności energii nawet po 15–20 latach.

Ponadto projekt ustawy nakłada na wojewodów oraz marszałków województw nowe obowiązki w zakresie monitorowania realizacji obowiązku zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne, w tym sporządzania raportów zbiorczych. Należy jednak podkreślić, że zadania te mają charakter organizacyjno-sprawozdawczy i będą realizowane w oparciu o już istniejące struktury administracyjne oraz funkcjonalności CROEF w tym zakresie.

Realizacja wskazanych obowiązków nie będzie wiązała się z istotnym zwiększeniem obciążenia pracą, gdyż opiera się głównie na agregowaniu i porządkowaniu danych, które instytucje publiczne i tak będą zobowiązane przygotowywać. W konsekwencji, wykonywanie tych zadań nie spowoduje konieczności zwiększenia zatrudnienia.

Zakłada się, że nowe obowiązki będą realizowane przez właściwe komórki organizacyjne w ramach dotychczasowych kompetencji i przy wykorzystaniu dostępnych zasobów kadrowych oraz finansowych. Tym samym wdrożenie projektowanych regulacji nie wpłynie na wzrost wydatków budżetowych wojewodów i marszałków województw, a zadania te będą wykonywane w ramach obecnie ustalonych budżetów.

Wpływ na CROEF

W celu monitorowania realizacji obowiązku oraz ułatwienia instytucjom publicznym przekazywania informacji o zmniejszeniu całkowitego zużycia energii finalnej w projekcie ustawy dodano przepis,

¹¹⁾ Wskaźniki przyjęte zgodnie z "Wytycznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw - Aktualizacja lipiec 2025 r. (<https://www.gov.pl/web/finanse/wytyczne-sytuacja-makroekonomiczna>).

zgodnie z którym tworzy się nowy dedykowany moduł do wprowadzania informacji dotyczących obowiązku zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne w CROEF.

Administratorem CROEF jest Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy, który przedstawił wycenę budowy i utrzymania nowego modułu w systemie CROEF w latach 2027-2037.

Z przekazanej przez IOŚ-PIB kalkulacji kosztów wynika, że koszt budowy i utrzymania nowego modułu w systemie CROEF w latach 2027-2037 wynosi 15 236 265 zł, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6 Koszt budowy i utworzenia nowego modułu w CROEF dla instytucji publicznych w latach 2027-2037

Rok	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
CROEF - budowa i utrzymanie nowego modułu dla instytucji publicznych	1 082 830 zł	1 341 440 zł	1 381 694 zł	1 443 998 zł	1 290 545 zł	1 308 760 zł	1 354 888 zł	1 441 419 zł	1 463 050 zł	1 515 439 zł	1 612 202 zł
Razem	15 236 265 zł										

Źródło: Informacje od IOŚ-PIB.

Powyższe koszty obejmują zarówno etap budowy nowego modułu w roku 2027 oraz jego późniejsze utrzymanie i obsługę. Kalkulacja kosztów budowy modułu uwzględnia analizę wymagań biznesowych, przygotowanie rozwiązań funkcjonalnych, prace programistyczne, koordynację projektu, testy oraz przygotowanie modułu do uruchomienia produkcyjnego. Natomiast koszty utrzymania nowego modułu w latach 2028-2037 obejmują zadania związane z bieżącą obsługą operacyjną użytkowników, weryfikacją danych, koordynacją utrzymania i rozwoju systemu oraz udzielaniem informacji dotyczących jego funkcjonowania, w tym obsługą infolinii i zgłoszeń przekazywanych telefonicznie i drogą elektroniczną. Ponadto koszty obejmują również niezbędne usługi i zaplecze techniczne, w tym usługę zapewnienia przestrzeni serwerowej, usługi wspomagające utrzymanie systemu, koszty materiałów, utrzymanie środowisk technicznych oraz koszty związane z utworzeniem i odnową stanowisk pracy.

III. Modyfikacje mechanizmów służących realizacji nowego krajowego celu w zakresie oszczędności energii finalnej na 2030 r.

System świadectw efektywności energetycznej

Wprowadzone w projekcie zmiany doprowadzą do stopniowego wzrostu uzyskanych oszczędności, które będą odpowiadać wygenerowaniu nowych rocznych oszczędności energii finalnej. W poniższej tabeli przedstawiono szacowaną wysokość obowiązku oszczędności energii dla podmiotów zobowiązanych wynikającą z obowiązujących przepisów ustawy o efektywności energetycznej z szacowaną wysokością tego obowiązku po zmianach wprowadzonych w projekcie ustawy. W obliczeniach założono, że ilość oszczędności energii finalnej z systemu świadectw efektywności energetycznej pozostanie na niezmiennym poziomie bez wprowadzenia zmian w projekcie ustawy, tj. 79 ktoe/rok.

Tabela 7 Szacowany wzrost ilości oszczędności energii finalnej z systemu świadectw efektywności energetycznej wynikający ze zmian wprowadzonych projektem ustawy.

Rok	Szacowana wysokość obowiązku oszczędności energii przez podmioty zobowiązane bez nowelizacji ustawy [ktoe]	Szacowana wysokość obowiązku oszczędności energii przez podmioty zobowiązane po nowelizacji ustawy [ktoe]	Zakładana ilość oszczędności energii finalnej z systemu świadectw efektywności energetycznej po nowelizacji ustawy [ktoe]	Zakładany wzrost ilości oszczędności energii finalnej z systemu świadectw efektywności energetycznej po nowelizacji ustawy [ktoe]
2027	583	583	117	38
2028	604	525	158	79
2029	623	429	172	93
2030	641	360	216	137
2031	638	358	322	243
2032	634	356	320	241
2033	631	354	319	240

2034	627	353	318	239
2035	625	350	315	236
2036	622	349	314	235
Razem	-	-	-	1781

Źródło: Opracowanie własne.

Średnioroczny wolumen wydawanych świadectw efektywności energetycznej jest zbyt niski i nie odzwierciedla zarówno poziomu prowadzonych w Polsce inwestycji w zakresie efektywności energetycznej jak i rzeczywistych, uzyskanych oszczędności energii.

Zakładane zmiany w ustawie o efektywności energetycznej, wskazane w punkcie 2 OSR, mają na celu:

- podniesienie wysokości jednostkowej opłaty zastępczej do wartości poprawiającej opłacalność przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej w ramach świadectw efektywności energetycznej;
- uproszczenie procedur dotyczących weryfikacji wniosków o wydanie świadectw efektywności energetycznej i ich załączników (tj. audytów efektywności energetycznej);
- zwiększenie ilości składanych do Prezesa URE wniosków o wydanie świadectw efektywności energetycznej (wolumen składanych wniosków powinien odpowiadać ilości prowadzonych w Polsce inwestycji dotyczących efektywności energetycznej);
- wzrost podaży świadectw efektywności energetycznej i wzrost wolumenu toe na Towarowej Giełdzie Energii.

Szacuje się, że zmiany doprowadzą do stopniowego wzrostu ilości oszczędności energii finalnej uzyskiwanej w ramach systemu świadectw efektywności energetycznej, przy czym prognozuje się następujący procentowy wpływ zmian na zwiększenie podaży świadectw efektywności energetycznej i wolumenu toe na Towarowej Giełdzie Energii:

- 80%, zmiana dotycząca podniesienia wysokości jednostkowej opłaty zastępczej;
- 10% zmiana dotycząca modyfikacji sposobu weryfikacji audytów efektywności energetycznej przez Prezesa URE,
- 10%, zmiana dotycząca wprowadzenia cyfryzacji systemu świadectw efektywności energetycznej, tj. powstania platformy efektywności energetycznej do obsługi systemu przez Prezesa URE.

Podsumowując, wskazany powyżej wzrost ilości nowych średniorocznych oszczędności energii finalnej w wysokości 1781 ktoe w latach 2027–2036 będzie miał pozytywny wpływ na gospodarkę Polski oraz sektor finansów publicznych, w tym związany ze zmianą wpływów z tytułu podatku VAT oraz podatku dochodowego PIT.

Hipotetyczny wpływ na podatek VAT

W poniższej tabeli przedstawiono hipotetyczną zmianę wpływów z tytułu podatku VAT do budżetu państwa: zwiększenia wpływów wynikającego ze zwiększonego wolumenu inwestycji oraz zmniejszenia wpływów wynikającego ze zmniejszenia sprzedaży nośników energii, tj. paliw, energii elektrycznej, gazu ziemnego, węgla, ciepła sieciowego, biomasy i ciepła odpadowego. Do obliczeń przyjęto:

- koszt inwestycyjny 1 toe oszczędności energii finalnej z białych certyfikatów 14 tys. zł/toe¹²,
- podstawowa stawka VAT, uwzględniona przy wolumenie inwestycji – 23 %,
- zakładany poziom inflacji CPI (r/r, %) w 2028 r. – 2,5 %; w 2029 r. – 2,4 %; i w latach kolejnych – 2,5 %¹³,
- zmniejszenie zużycia poszczególnych nośników energii opracowano na podstawie MICATool,
- stawka VAT za energię elektryczną, gaz ziemny, węgiel, paliwa, ciepło sieciowe i ciepło odpadowe – 23%, biomasę – 8%¹⁴.

Dodatkowy wpływ do budżetu państwa z VAT obliczono jako iloczyn wolumenu inwestycji i ww. stawki VAT za energię elektryczną, gaz ziemny, węgiel, paliwa, ciepło sieciowe, biomasę i ciepło

¹² Na podstawie danych z kart audytów efektywności energetycznej za rok 2022 i 2023 znajdujących się na BIP URE oraz kosztu 1 toe oszczędności energii finalnej z przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej z CROEF w latach 2022-2025.

¹³ Wskaźniki przyjęte zgodnie z "Wytycznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw - Aktualizacja lipiec 2025 r. (<https://www.gov.pl/web/finanse/wytyczne-sytuacja-makroekonomiczna>).

¹⁴ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2026 r. poz. 1263, z późn. zm.).

odpadowe.

Zmniejszenie wpływu z VAT z tytułu zmniejszenia sprzedaży nośników energii obliczono jako iloczyn zmniejszenia zużycia poszczególnych nośników energii [w zł] i ww. stawki VAT.

Tabela 8 Hipotetyczny wpływ oszczędności energii finalnej z białych certyfikatów na zmianę wpływów do budżetu państwa z tytułu podatku VAT

Rok	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Suma
Dodatkowe oszczędności energii z białych certyfikatów, ktoe	38	79	93	137	243	241	240	239	236	235	1781
Wolumen inwestycji, mln zł	532	1 134	1 367	2 063	3 751	3 814	3 893	3 974	4 022	4 105	28 655
Dodatkowy wpływ do budżetu państwa z VAT, mln zł	115	245	295	443	806	819	836	853	863	882	6 157
Zmniejszenie wpływu z VAT z tytułu zmniejszenia sprzedaży nośników energii, mln zł	30	63	77	117	209	212	215	218	222	224	1 587

Źródło: Opracowanie własne.

W latach 2027-2036 dodatkowe oszczędności energii finalnej w wysokości 1781 ktoe przyczynią się do powstania wolumenu inwestycji na poziomie 28 655 mln zł, co odpowiada całkowitym wpływom z podatku VAT w tych latach wynoszącym 6157 mln zł. Niemniej jednak przyczynia się to do ograniczenia zużycia, tym samym sprzedaży nośników energii, przez co wpływy do budżetu państwa z tytułu podatku VAT jednocześnie spadną w latach 2027–2036 o 1587 mln zł.

Wpływ na podatek PIT

Oszacowano ilość dodatkowych miejsc pracy, które powstaną w wyniku generacji dodatkowego popytu na towary i usługi związane z efektywnością energetyczną, które wygenerują nowe przychody podatku PIT. Szczegółowy opis dodatkowego zatrudnienia został przedstawiony w pkt 7 OSR. Do obliczeń wpływu z podatku PIT przyjęto:

- średnie wynagrodzenie miesięczne brutto – 8181,72 zł¹⁵⁾,
- średni wzrost wynagrodzeń (r/r, %) – 10 %¹⁵⁾,
- stawka podatku PIT – 12 %¹⁶⁾,
- ilość dodatkowych miejsc pracy oszacowano na podstawie MICATool,
- 85% wpływów z podatku PIT do budżetu JST, 15% do budżetu państwa.

W poniższej tabeli przedstawiono ilość dodatkowych miejsc pracy w latach 2027–2036 oraz zwiększenie wpływów do budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego PIT wynikające z tych dodatkowych miejsc pracy w latach 2027–2036.

Tabela 9 Wpływ oszczędności energii finalnej z białych certyfikatów na nowe miejsca pracy oraz zmianę wpływów do budżetu państwa i JST z tytułu podatków dochodowych PIT

Rok	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Suma
Dodatkowe oszczędności energii z białych certyfikatów, ktoe	38	79	93	137	243	241	240	239	236	235	1781
Dodatkowe nowe miejsca pracy rocznie	303	303	303	303	303	303	303	304	304	304	3033
Miejsca pracy	303	606	909	1212	1515	1818	2121	2425	2729	3033	-

¹⁵⁾ Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2024 r. – dane ostateczne, GUS, 23.10.2025 r.

¹⁶⁾ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2026 r. poz. 592 z późn. zm.)

narastająco											
Wpływ do budżetu państwa z PIT, mln zł	0,5	1,1	1,7	2,3	3,0	3,6	4,3	5,1	5,9	6,7	34,2
Wpływ do JST z PIT, mln zł	3,1	6,2	9,5	13,1	16,7	20,6	24,7	28,8	33,2	37,9	193,8

Źródło: Opracowanie własne.

Z powyższej analizy wynika, że w latach 2027-2036 przewiduje się powstanie 3033 nowych miejsc pracy, a zwiększenie wpływu z tytułu podatku PIT z tych dodatkowych miejsc pracy wynosić będzie około 228 mln zł, z czego 34,2 mln zł stanowić będzie zwiększony wpływ do budżetu państwa a 193,8 mln zł zwiększony wpływ do JST.

Wpływ na Akcyzę

Oszacowano zmniejszenie wpływu do budżetu państwa z tytułu akcyzy w latach 2027-2036. Na potrzeby obliczeń założono, że:

- stawki akcyzy wynoszą odpowiednio: 1344,50 zł/1000l dla produktów ropopochodnych (średnia z 1529 zł/1000l dla beznzyny i 1160 zł/1000l dla oleju napędowego), 5,00 zł/MWh dla energii elektrycznej, 1,38 zł/GJ dla węgla oraz 1,38 zł/GJ dla gazu ziemnego¹⁷,
- wartość opałowa: produktów ropopochodnych wynosi średnio 32 MJ/l, a węgla 26 MJ/kg,
- wartości oszczędności energii finalnej poszczególnych nośników energii oszacowano na podstawie MICATool.

W poniższej tabeli przedstawiono szacowane oszczędności energii poszczególnych nośników energii.

Tabela 10 Szacowane oszczędności energii finalnej nośników energii w latach 2027-2036 (w ktoe)

Rok	Ropa naftowa/paliwa	Energia elektryczna	Węgiel	Gaz ziemny	Ciepło sieciowe	Biomasa i ciepło odpadowe	Razem
2027	3,2	12,2	6,4	9,0	3,4	5,1	39
2028	6,4	24,9	12,5	17,8	6,8	10,6	79
2029	7,7	29,8	14,0	20,8	8,0	12,7	93
2030	10,9	45,0	20,0	30,8	12,5	19,3	139
2031	18,3	80,4	33,3	53,8	22,0	34,3	242
2032	17,8	81,6	31,1	53,1	22,4	34,8	241
2033	17,4	82,8	29,3	52,8	22,6	35,1	240
2034	16,8	84,1	27,2	52,4	23,0	35,5	239
2035	16,4	85,0	25,2	51,7	23,2	35,6	237
2036	15,9	85,4	23,8	52,2	23,6	35,1	236
Razem 2027-2036	131	611	223	394	168	258	1 785

Źródło: Opracowanie własne.

W poniższej tabeli przedstawiono szacowane zmniejszenie wpływów z tytułu akcyzy do budżetu państwa wynikające ze zmniejszonej sprzedaży nośników energii.

Tabela 11 Szacowane zmniejszenie wpływów do budżetu państwa z tytułu akcyzy, w latach 2027-2036 (w mln zł)

Rok	Ropa naftowa/paliwa	Energia elektryczna	Węgiel	Gaz ziemny	Ciepło sieciowe	Biomasa i ciepło odpadowe	Razem
2027	3,5	0,7	0,4	0,5	-	-	5,1
2028	6,9	1,4	0,7	1,0	-	-	10,0
2029	8,3	1,7	0,8	1,2	-	-	12,0
2030	11,8	2,6	1,2	1,8	-	-	17,4
2031	19,8	4,7	1,9	3,1	-	-	29,5
2032	19,3	4,7	1,8	3,1	-	-	28,9
2033	18,9	4,8	1,7	3,1	-	-	28,5
2034	18,2	4,9	1,6	3,0	-	-	27,7
2035	17,8	4,9	1,5	3,0	-	-	27,2
2036	17,2	5,0	1,4	3,0	-	-	26,6
Razem 2027-2036	141,70	35,40	13,00	22,80	-	-	212,90

Źródło: Opracowanie własne.

¹⁷ Na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym.

Łącznie w latach 2027-2036 przewiduje się zmniejszenie wpływu do budżetu państwa z tytułu akcyzy o ok. 213 mln zł.

Koszty cyfryzacji systemu

Projekt zakłada utworzenie przez Prezesa URE nowej platformy efektywności energetycznej elektronicznej przeznaczonej do m.in. obsługi systemu świadectw efektywności energetycznej. Poniższa tabela przedstawia koszt budowy, rozwoju i utrzymania platformy efektywności energetycznej w latach 2027-2036.

Tabela 12 Roczny koszt budowy, rozwoju i utrzymania platformy efektywności energetycznej w tys. zł

Rok	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Suma
System teleinformatyczny - platforma efektywności energetycznej (budowa, rozwój i utrzymanie)	1 000	8 000	4 000	2 000	2 050	2 101	2 154	2 208 5	2 264	2 321	28 099

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyceny URE.

Całkowity koszt utworzenia systemu do obsługi świadectw efektywności energetycznej wraz jego utrzymaniem w latach 2027-2036 wynosi 28 099 tys. zł.

Platforma efektywności energetycznej to system, w którym będą prowadzone elektronicznie pełne procesy administracyjne z zapewnieniem identyfikowalności podmiotów (osób reprezentujących) i weryfikowalności składanych podpisów. System ten będzie zintegrowany nie tylko z Krajowym Węzłem Identyfikacji Elektronicznej, ale także m.in. z systemem Towarowej Giełdy Energii S.A. oraz systemem Publicznego dostawcy e-Doręczeń.

Należy wskazać, że zgodnie z ustawą, utworzenie oraz funkcjonowanie nowej platformy efektywności energetycznej zostanie sfinansowane ze środków z opłaty zastępczej.

Wpływ na URE

Projekt nie nakłada nowych zadań na URE w zakresie systemu świadectw efektywności energetycznej i nie wprowadza konieczności tworzenia nowych stanowisk pracy w URE z tego tytułu. Projekt przewiduje wyeliminowanie części dotychczasowych zadań związanych z weryfikacją audytów efektywności energetycznej przez pracowników URE (tj. pozostanie jedynie weryfikacja kontrolna pracowników URE, która obejmuje:

- nie więcej niż 20% audytów efektywności energetycznych sporządzonych dla przedsięwzięć, dla których złożono zawiadomienie, o zakończeniu przedsięwzięcia, jeżeli w wyniku ich realizacji uzyskuje się oszczędność energii w ilości mniejszej niż 100 ton oleju ekwiwalentnego średnio w ciągu roku;
- nie mniej niż 50% audytów efektywności energetycznych sporządzonych dla przedsięwzięć, dla których złożono zawiadomienie, o zakończeniu przedsięwzięcia, jeżeli w wyniku ich realizacji uzyskuje się oszczędność energii w ilości większej lub równej 100 ton oleju ekwiwalentnego średnio w ciągu roku,

a to spowoduje znaczącą redukcję obowiązków wykonywanych przez URE.

Niemniej jednak przewiduje się zwiększenie obciążenia URE ze względu na nowe zadania wynikające z projektowanych przepisów, tj.:

- monitorowanie zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne wraz z przygotowaniem formularza planu z realizacji ww. obowiązku, przekazywaniem stosownych informacji do ministra właściwego do spraw klimatu oraz udostępnieniem ich w Biuletynie Informacji Publicznej URE (art. 9a-9h ustawy o efektywności energetycznej);
- budowa, a także prowadzenie elektronicznej platformy efektywności energetycznej (art. 22a ustawy o efektywności energetycznej);
- monitorowanie wdrażania systemu zarządzania energią przez przedsiębiorstwa (art. 39 ust. 1 pkt 9 w zakresie art. 36a ustawy o efektywności energetycznej).

Dodatkowo przewiduje się wzrost zadań w ramach dotychczasowych obowiązków, tj.:

- przeprowadzanie wyrywkowej kontroli audytów energetycznych przedsiębiorstw (art. 37a ustawy o efektywności energetycznej);
- przekazywanie nowych informacji do ministra właściwego do spraw klimatu w zakresie

świadczeń efektywności energetycznej (art. 22 ust. 3 ustawy o efektywności energetycznej);

- przekazywanie ministrowi właściwemu do spraw klimatu informacji o audytach energetycznych przedsiębiorstw (art. 38 ustawy o efektywności energetycznej).

W związku z powyższym zasadne jest zatem zwiększenie zatrudnienia w URE o 41 dodatkowych etatów, tj. 17 etatów realizujących weryfikację przeprowadzonych audytów energetycznych przedsiębiorstw oraz audytów efektywności energetycznej, a także wymierzanie kar pieniężnych za działania określone w art. 40 ust. 1 pkt 7-9 ustawy o efektywności energetycznej; 17 etatów celem realizacji zadań związanych z weryfikacją obowiązku zmniejszenia całkowitego zużycia energii przez instytucje publiczne; 3 etaty radców prawnych do obsługi postępowań odwoławczych i sporządzania opinii prawnych; 2 etaty do spraw informatyki celem budowy i utrzymania platformy efektywności energetycznej, a także po 1 etacie do spraw księgowości dochodów związanych z nakładanymi karami i do obsługi administracyjnej.

Ponownie należy podkreślić, że Prezes URE nie posiada możliwości finansowych, oraz kadrowych do wykonywania obowiązków zaproponowanych w projekcie ustawy. Brak uwzględnienia ww. nowych etatów dla Prezesa URE będzie skutkowało trudnym do przewidzenia wydłużeniem realizacji zadań co może przekładać się na nie spełnienie przez Polskę zobowiązań unijnych w zakresie efektywności energetycznej, a w konsekwencji również poprawy konkurencyjności i dekarbonizacji gospodarki

Należy również wskazać, że powyższe zapotrzebowanie na nowe stanowiska pracy potwierdza kontrola NIK z 2019 r. W Wystąpieniu Pokontrolnym NIK P/18/021 – Efektywność energetyczna gospodarki, w którym wskazano, że „Urząd Regulacji Energetyki nie był przygotowany do podejmowania zadań wynikających z ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej. Nałożone w tej ustawie obowiązki na Prezesa URE wykonywano w sposób niepełny i ze znacznymi opóźnieniami. Bezpośrednią przyczyną ujawnionych nieprawidłowości była niedostateczna obsada kadrowa Urzędu, w tym w Departamencie Efektywności Energetycznej i Kogeneracji, merytorycznie odpowiedzialnym za realizację zadań z zakresu efektywności energetycznej. (...) NIK wskazuje, że Prezes URE podejmował działania mające na celu zapewnienie prawidłowej realizacji zadań dotyczących efektywności energetycznej. Nie były one jednak skuteczne. Prezes URE zarówno w trakcie prac nad projektem ustawy o efektywności energetycznej, jak i po wejściu jej w życie aktywnie zabiegał o środki finansowe służące zapewnieniu prawidłowej realizacji zadań.”.

W efekcie braku kadr w Departamencie Efektywności Energetycznej i Kogeneracji URE na dzień dzisiejszy na rozpatrzenie oczekuje ok. 6 000 wniosków (co roku do Urzędu wpływa ich około 2 000), w tym w odniesieniu do ponad 800 wydane zostały promesy świadectw (ok. 2 000 wniosków jest w trakcie rozpatrywania przez pracowników wydziału zajmującego się efektywnością energetyczną).

Szczegółowe wyliczenia dotyczące nowych etatów dla Prezesa URE zostały przedstawione w załączniku nr 5 do OSR.

Wpływ na Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Zmiana wysokości jednostkowej opłaty zastępczej zgodnie z art. 12 ust. 5 ustawy wpływa na przychody NFOŚiGW. Podkreślenia wymaga fakt, że mechanizm polegający na gromadzeniu środków publicznych na koncie NFOŚiGW, a potem ich alokacja w projekty o efektywności ponad 12 razy niższej nie jest rozwiązaniem optymalnym. Środki te powinny być alokowane w sposób efektywny i zbliżający Polskę do wypełnienia unijnych celów w zakresie efektywności energetycznej.

W poniższych tabelach przedstawiono prognozowane przychody NFOŚiGW w latach 2027–2036 w dwóch wariantach: przy zachowaniu obecnych przepisów, tj. bez zmiany wysokości jednostkowej opłaty zastępczej i poziomu obowiązku, oraz w wariantcie zakładającym zmianę wysokości jednostkowej opłaty zastępczej wraz z dostosowaniem poziomu obowiązku dla podmiotów zobowiązanych.

Tabela 13 Prognozowany wpływ na NFOŚiGW bez zmiany ustawy o efektywności energetycznej

Rok	Wysokość obowiązku realizowanego białymi certyfikatami bez nowelizacji [ktoe]	Wysokość jednostkowej opłaty zastępczej [zł/toe]	Zakładana ilość białych certyfikatów bez nowelizacji ustawy [ktoe]	Szacowana wysokość obowiązku do realizacji opłatą zastępczą [ktoe]	Prognozowane wpływy NFOŚiGW w przypadku realizacji 79 ktoc celu białymi certyfikatami z brakiem zmiany wysokości jednostkowej opłaty zastępczej do roku 2030 [tys. zł]
2027	583	2 443	79	504	1 231 272
2028	604	2 566	79	525	1 347 150
2029	623	2 694	79	544	1 465 536
2030	641	2 828	79	562	1 589 336
2031	638	2 969	79	559	1 659 671

2032	634	3 117	79	555	1 729 935
2033	631	3 273	79	552	1 806 696
2034	627	3 437	79	548	1 883 476
2035	625	3 609	79	546	1 970 514
2036	622	3 789	79	543	2 057 427

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 14 Prognozowany wpływ na NFOŚiGW – jednoczesna zmiana jednostkowej wysokości opłaty zastępczej oraz poziomu obowiązku dla podmiotów zobowiązanych

Rok	Zmieniona wysokość jednostkowej opłaty zastępczej [zł/toe]	Prognozowany procent realizacji celu białymi certyfikatami	Szacowany wolumen realizacji obowiązku białymi certyfikatami	Szacowana wysokość obowiązku do realizacji opłatą zastępczą [ktoe]	Prognozowane wpływy NFOŚiGW w przypadku zwiększenia wysokości jednostkowej opłaty zastępczej oraz zmniejszenia obowiązku [tys. zł]
2027	2 443 (bez zmian)	20%	117	466	1 138 438
2028	2 900	30%	158	367	1 064 300
2029	3 800	40%	172	257	976 600
2030	4 800	60%	216	144	691 200
2031	5 040	90%	322	36	181 440
2032	5 292	90%	320	36	190 512
2033	5 557	90%	319	35	194 495
2034	5 835	90%	318	35	204 225
2035	6 127	90%	315	35	214 445
2036	6 433	90%	314	35	225 155

Źródło: Opracowanie własne.

Z analizy wynika, że pomimo procentowego zwiększenia realizacji celu za pomocą białych certyfikatów część obowiązku nadal realizowana będzie za pomocą opłaty zastępczej. Powoduje to zapewnienie środków dla NFOŚiGW na realizację zadań w zakresie efektywności energetycznej.

Choć brak zmian ustawowych skutkowałby najwyższymi wpływami do NFOŚiGW z tytułu opłaty zastępczej, jednoczesne dostosowanie wysokości jednostkowej opłaty zastępczej oraz poziomu obowiązku prowadzi do większego wykorzystania mechanizmów rynkowych i realizacji przedsięwzięć efektywnościowych. W efekcie wpływy z opłaty zastępczej od 2030 r. ulegają znacznemu obniżeniu, co oznacza ograniczenie korzystania z instrumentu zastępczego na rzecz faktycznej realizacji celów systemu.

W odniesieniu do finansowania COREF przez NFOŚiGW należy wskazać, że zgodnie z ustawą o efektywności energetycznej CROEF finansowany jest ze środków pochodzących z opłaty zastępczej, które są uiszczane przez podmioty na rachunek bankowy NFOŚiGW. W związku z powyższym nie przewiduje się dodatkowych kosztów po stronie NFOŚiGW na utrzymanie funkcjonowania CROEF.

Modyfikacja przepisów dotyczących opłaty zastępczej

Zgodnie z ustawą o efektywności energetycznej realizacja obowiązku uzyskania oszczędności energii może nastąpić, co do zasady poprzez zrealizowanie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego lub poprzez uzyskanie i przedstawienie do umorzenia Prezesowi URE świadectw efektywności energetycznej.

Projekt ustawy nie zakłada podniesienia istniejącego poziomu ww. obowiązku, którego wysokość określona została w art. 14 ustawy o efektywności energetycznej pomimo, że jak wskazano wcześniej, krajowy cel w zakresie oszczędności energii finalnej został podniesiony w sposób znaczący w wyniku wejścia w życie dyrektywy 2023/1791.

Należy zauważyć, że jedynie w określonych ustawowo sytuacjach, możliwe jest uiszczenie przez podmiot zobowiązany opłaty zastępczej. Opłata zastępcza nie stanowi jednak równorzędnego sposobu wypełnienia obowiązku oszczędności energii w stosunku do realizacji przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej, czy też zakupu białych certyfikatów na TGE. Jest to rozwiązanie awaryjne, możliwe do zastosowania tylko w określonej sytuacji.

W poniższej tabeli przedstawiono realizację obowiązku oszczędności energii w latach 2021-2024 z podziałem na źródła pochodzenia tych oszczędności.

Tabela 15 Realizacja obowiązku oszczędności energii finalnej w latach 2021-2024 z podziałem na źródła pochodzenia tych oszczędności

Rok	Wysokość obowiązku (ktoe)	Ilość uzyskanych oszczędności energii finalnej w ramach umorzenia świadectw efektywności energetycznej (ktoe)	Ilość uzyskanych oszczędności energii finalnej w ramach przedsięwzięć realizowanych ze środków z opłaty zastępczej przez NFOŚiGW (ktoe)	Ilość uzyskanych oszczędności energii finalnej w ramach przedsięwzięć realizowanych ze środków alternatywnych (ktoe)
2021	503	143,14	4,60	408,99
2022	503	211,70	7,57	1011,69
2023	552	148,03	7,74	794,18
2024	552	160,12	34,45	824,53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Prezesa URE, NFOŚiGW oraz danych z CROEF.

Jak wynika z powyższej tabeli obecnie wiele podmiotów zobowiązanych korzysta z awaryjnej możliwości uiszczenia opłaty zastępczej, zamiast realizować przedsięwzięcia poprawiające efektywność energetyczną. Jest to spowodowane faktem, że wysokość opłaty zastępczej jest nieadekwatnie niska w porównaniu do realizacji tych przedsięwzięć i tym samym stanowi czynnik zniechęcający do podejmowania działań na rzecz wdrażania efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego. Taki sposób wypełniania obowiązku wypacza ideę systemu świadectw efektywności energetycznej, negatywnie wpływa na rynek środków poprawy efektywności energetycznej i jest niezgodny z prawem UE. W ramach konsultacji publicznych projektu ustawy: podmioty zobowiązane postulują pozostawienie opłaty zastępczej na niezmienionym poziomie, przedsiębiorstwa wspierające efektywność energetyczną postulują urealnienie opłaty zastępczej do kosztu inwestycji. Z opracowania KAPE wynika, że opłata zastępcza powinna być skorelowana z kosztem inwestycji realizowanych przez NFOŚiGW z opłaty zastępczej i wynosić co najmniej 8000 zł/toe. Z ekspertyzy Pectore-Eco sp. z o.o. wynika, że jednostkowa opłata zastępcza powinna wynosić min. 11 500 zł/toe, aby stanowić ekonomiczną zachętę do realizowania przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej. Wysokość jednostkowej opłaty zastępczej znacząco odbiega od jej wysokości w innych państwach członkowskich UE (Hiszpania: 9200 zł/toe, Włochy 7300zł/toe, Francja 22000 zł/toe).

W związku z powyższym w projekcie ustawy określono wysokość jednostkowej opłaty zastępczej w latach 2028 – 2030 i dalej po 2030 r., tj. stopniowe podniesienie jednostkowej opłaty zastępczej do poziomu 4800 zł/toe w 2030 r., przy zachowaniu przewidywalnej ścieżki wzrostu do 2900 zł/toe w 2028 r. oraz 3800 zł/toe w 2029 r., co stanowi uzasadniony i przewidywalny mechanizm wspierający realizację celów systemu. Pomimo podniesienia wysokości jednostkowej opłaty zastępczej w roku 2030 do 4800 zł/toe przewiduje się, że nie cały wymagany wolumen oszczędności energii finalnej będzie realizowany za pomocą świadectw efektywności energetycznej. Należy zauważyć, że przesuwają się jedynie granice pomiędzy realizacją celu białymi certyfikatami a opłatą zastępczą (w tym przypadku z 34% na 60%). Jednakże należy podnieść, że bez nowelizacji ustawy poziom realizacji obowiązku nie zawsze będzie wynosił 34%. Zgodnie ze sprawozdaniem Prezesa URE w 2025 r. zrealizowano obowiązek jedynie w ilości 79 ktoe zaoszczędzonej energii finalnej.

Przy ustalaniu wysokości opłaty zastępczej wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- średni koszt uzyskania jednej tony oleju ekwiwalentnego oszczędności energii finalnej ze środków alternatywnych,
- średnią cenę świadectw efektywności energetycznej notowanych na transakcjach sesyjnych na rynkach prowadzonych przez giełdę towarową,
- średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, publikowany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego,
- średnioroczny wskaźnik cen konsumpcyjnych nośników energii, publikowany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego,
- konieczność ochrony odbiorców energii oraz paliw przed nadmiernym wzrostem cen energii lub paliw.

Wzrost jednostkowej opłaty zastępczej do poziomu 4800 zł/toe w 2030 r., przy jednoczesnym obniżeniu poziomu obowiązku, nie prowadzi do wzrostu kosztów ponoszonych przez gospodarstwa domowe. Przeciwnie, analiza wykazała obniżenie łącznych obciążeń odbiorców końcowych energii,

uwzględniających wszystkie nośniki energii, o około 5 zł rocznie (pomijalna wartość), co przedstawiono w dalszej części OSR.

W załączniku nr 3 do OSR Rola opłaty zastępczej w systemie świadectw efektywności energetycznej przedstawiono aspekty związane z dotychczasowym funkcjonowaniem opłaty zastępczej. Przedmiotowe przepisy powinny przyczynić się do wzrostu inwestycji w zakresie efektywności energetycznej. Zakłada się, że podmioty zobowiązane nie będą ponosić bezpośrednio dodatkowych kosztów związanych z realizacją obowiązku oszczędności energii ponieważ wysokość obowiązku pozostaje bez zmian.

Wpływ na CROEF

Powyższe zmiany mają charakter organizacyjny, nie wpływają na zmianę budowy systemu w dotychczasowym zakresie funkcjonowania, w związku z tym nie będą generowały dodatkowego kosztu dla IOŚ-PIB, tzn. dla budżetu państwa.

Niemniej jednak projekt ustawy zapewnia funkcjonowanie systemu CROEF w dłuższej perspektywie czasowej, stąd poniższa tabela przedstawia koszty utrzymania systemu CROEF w dotychczasowym zakresie funkcjonalnym w latach 2031-2037. Należy jednak zaznaczyć, że koszty utrzymania systemu CROEF w latach 2027-2030 w dotychczasowym zakresie funkcjonalnym zostały już zapewnione ustawą o zmianie ustawy o efektywności energetycznej oraz niektórych innych ustaw z dnia 20 kwietnia 2021 r. i nie będą obecnie zmieniane.

Tabela 16 Koszty utrzymania systemu CROEF w dotychczasowym zakresie funkcjonalnym w latach 2031-2037

Rok	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
CROEF - utrzymanie w obecnym zakresie funkcjonalnym	659 029,17 zł	671 709,75 zł	684 643,95 zł	701 135,04 zł	724 073 zł	747 064 zł	770 065 zł	793 032 zł	815 919 zł	838 680 zł	861 267 zł
Razem w latach 2031-2037	5 550 100 zł										

Zapewnienie utrzymania systemu CROEF w dotychczasowym zakresie funkcjonalnym w latach 2031-2037 wynosi 5 550 100 zł.

Ponadto w CROEF utworzony zostanie nowy moduł dla instytucji publicznych, którego koszty prac analitycznych, wytwórczych oraz utrzymania w latach 2027-2037 wynoszą 15 236 265 zł i zostały przedstawione w pkt II OSR tj. Cel zmniejszenia zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne.

Zadania dla przedsiębiorstw w zakresie przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstwa oraz wdrażania systemu zarządzania energią

Wpływ zadań dla przedsiębiorstw w zakresie wdrożenia systemu zarządzania energią i przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa na URE

Z informacji przekazanych przez Prezesa URE do Ministerstwa Klimatu i Środowiska wynika, że w roku 2021 do URE zostało przekazanych 3172 zawiadomień o przeprowadzonych audytach energetycznych przedsiębiorstwa, przy czym z treści przekazanych zawiadomień wynika, że 156 spośród ww. zawiadomień dotyczyło audytu energetycznego przedsiębiorstwa przeprowadzonego w ramach posiadanego systemu zarządzania energią lub systemu zarządzania środowiskowego. Natomiast w roku 2022 do URE zostało przekazanych 283 zawiadomień o przeprowadzonych audytach energetycznych przedsiębiorstwa, przy czym z treści przekazanych zawiadomień wynika, że 61 spośród ww. zawiadomień dotyczyło audytu energetycznego przedsiębiorstwa przeprowadzonego w ramach posiadanego systemu zarządzania energią lub systemu zarządzania środowiskowego.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz w związku z proponowaną w projekcie zmianą obowiązku przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstw przez duże przedsiębiorstwa na rzecz obowiązku przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstwa przez przedsiębiorstwa zużywające powyżej 2,78 GWh energii a także wymogu wdrażania systemu zarządzania energią przez przedsiębiorstwa zużywające powyżej 23,61 GWh energii zakłada się zmianę obciążenia URE w zakresie monitorowania i funkcjonowania ww. zadań (tj. w zakresie przyjmowania zawiadomień o przeprowadzonym audycie przedsiębiorstwa lub wdrożonym systemie zarządzania energią a także wymierzanie kar z tytułu niedopełnienia tych obowiązków).

Szczegółowe informacje na temat zapotrzebowania Prezesa URE na nowe etaty zostały określone w części OSR – Wpływ na URE.

IV. Wprowadzenie systemu kwalifikacji, akredytacji i certyfikacji dla zawodu audytora efektywności energetycznej

Wpływ na PCA

Wejście w życie projektowanej ustawy związane jest z rozszerzeniem działalności akredytacyjnej PCA co powoduje konieczność zwiększenia zatrudnienia w wymiarze jednego etatu oraz przydzielenia dodatkowych zadań już zatrudnionym osobom. Projekt ustawy zakłada, że PCA jest zobowiązane do akredytacji jednostek oceniających zgodność na potrzeby ustawy oraz dyrektywy 2023/1791.

Przyjęte dyspozycje zobowiązują zatem PCA do opracowania i utrzymywania dedykowanego przedmiotowym przepisom prawa programu akredytacji, uruchomienie akredytacji wg opracowanego programu, w tym przeprowadzanie procesów akredytacji oraz nadzoru nad udzielonymi akredytacjami zgodnie z przepisami rozporządzenia 765/2008 oraz postanowieniami projektowanego przepisu. Zastosowanie mają w tym przypadku postanowienia wszystkich horyzontalnych dokumentów PCA (np. DA-01 „Opis systemu akredytacji”, DA-08 „Prawa i obowiązki akredytowanego podmiotu”, DA-09 Zakres działalności akredytacyjnej PCA, DA-10 „Akredytacja w zakresach elastycznych” itp.) oraz dokumentów odnoszących się do danego typu jednostek oceniających zgodność, związane z rozszerzeniem działalności akredytacyjnej PCA o nowy obszar oceny zgodności przewidziany w przedmiotowym przepisie prawa.

W konsekwencji powyższego, dla realizacji zadań określonych w przedmiotowym przepisie prawa PCA musi dysponować odpowiednimi - poszerzonymi zasobami i kompetencjami (obszar ten dotychczas nie był objęty akredytacją) i poszerzonymi zasobami personelu. Kompetencje te będą obejmować znajomość wymagań i warunków akredytacji, znajomość i rozumienie zagadnień związanych z certyfikacją w specyficznym obszarze regulowanym przepisami oraz wiedzę z zakresu projektowanej regulacji prawnej. Kompetencje te muszą być pozyskane przez PCA w ramach poszerzenia zasobów osobowych do realizacji procesów akredytacji i nadzoru o ekspertów z wysokim poziomem kompetencji, z unikalnego obszaru technicznego o dużym znaczeniu gospodarczym, a tym samym wymagającego znacznych inwestycji finansowych dla pozyskania ekspertów.

Powierzenie nowych obowiązków obecnym pracownikom PCA nie jest możliwe z punktu widzenia merytorycznego i ograniczonych możliwości posiadanych zasobów. Aktualnie PCA nie zatrudnia ekspertów z zakresu certyfikacji audytorów efektywności energetycznej, do której odnoszą się wdrażane przepisy i nie dysponuje wystarczającą wiedzą w tym zakresie. Ponadto, aktualny stan zatrudnienia PCA uniemożliwia nałożenie na obecnych pracowników wszystkich dodatkowych zadań wynikających z rozszerzenia działalności akredytacyjnej PCA w zakresie obszaru oceny zgodności określonej w projektowanym przepisie.

Osoby te muszą dysponować wiedzą zarówno w odniesieniu do przepisów dotyczących efektywności energetycznej jak i w odniesieniu do rozwiązań odnoszących się do akredytacji i realizować nowe zadania w poniższych głównych kierunkach wymagających rozdzielenia stanowiskowej:

a) w zakresie programu akredytacji będą zobowiązane do opracowania treści postanowień programu w korelacji z międzynarodowymi normami zharmonizowanymi i procedurami operacyjnymi PCA, uzgodnienia treści programu z regulatorem i zainteresowanymi stronami i przeprowadzenia procedury zatwierdzenia programu do stosowania, wdrożenie programu do działalności PCA (operacyjnie i merytorycznie) w celu rozszerzenia działalności akredytacyjnej. Po rozszerzeniu działalności akredytacyjnej, będą zobowiązane monitorować aktualność programu i zapewnić (w trybie jak powyżej) ciągłą przydatność programu do zamierzonego zastosowania;

b) w zakresie procesu akredytacji będą zobowiązane do weryfikacji wniosków o akredytację, wstępnego przygotowania oceny akredytacyjnej, uzgodnienie zakresu oceny, komunikacji z jednostką oceniającą zgodność oraz zespołem oceniającym, podjęciem odpowiednich działań w systemie e-Akredytacja, brania udziału w ocenie jako audytorzy wiodący i bezpośrednio nadzorować ocenę (tu dodatkowo wymagana jest znajomość norm akredytacyjnych np. PN-EN ISO/IEC 17024), po ocenie biorą udział w przygotowywaniu i zatwierdzaniu raportu oraz w działaniach związanych z obsługą kart niezgodności, przygotowują dokumenty w procesie decyzyjnym oraz biorą udział w procesie decyzyjnym. Jednocześnie wszystkie te czynności wykonywane są zgodnie z przepisami rozporządzenia 765/2008, ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku oraz normy ISO/IEC 17011 co prowadzi np. do konieczności rozdzielenia osobowego w procesie realizacji oceny od podejmowania decyzji na bazie wyników tej oceny;

c) w zakresie procesu nadzoru nad udzieloną akredytacją będą zobowiązane do opracowania programu

nadzoru a następnie organizacji ocen w nadzorze oraz obserwacji działania jednostek oceniających zgodność w rzeczywistości. Proces organizacji ocen w nadzorze jest analogiczny do ocen akredytacyjnych.

Reasumując, wejście w życie przepisów projektu ustawy będzie rodziło skutek w postaci zobligowania PCA do realizacji zadań związanych z akredytacją w nowym obszarze oceny zgodności, o których mowa w dyrektywie 2023/1791. Przyjęcie przez PCA powyższych zadań związane jest z rozszerzeniem działalności akredytacyjnej o obszar wskazany w ustawie, a tym samym z koniecznością realizacji nowych zadań:

- opracowania i uzgodnienia z zainteresowanymi stronami programu akredytacji związanego z rozszerzeniem działalności akredytacyjnej, co wymaga zarówno bardzo dobrej znajomości rozwiązań dotyczących efektywności energetycznej jak i rozwiązań dotyczących systemu akredytacji
- szkolenia audytorów PCA oraz spotkań informacyjnych z jednostkami oceniającymi zgodność, kandydującymi w przedmiocie akredytacji do celów projektowanego przepisu,
- komunikacji z regulatorem i zainteresowanymi stronami w temacie przedmiotowego programu akredytacji,
- organizacji procesów akredytacji jednostek ubiegających się o akredytację do celów uprawnienia do certyfikacji portfeli tożsamości cyfrowej,
- monitorowanie i doskonalenie działalności akredytacyjnej w przedmiotowym obszarze

Oprócz konieczność zwiększenia zatrudnienia w PCA w wymiarze jednego etatu, dla dwóch już zatrudnionych osób w obszarze procesów akredytacji zostaną przydzielone dodatkowe zadania związane z pełnieniem funkcji audytorów wiodących i weryfikacji merytorycznej wyników ocen w procesach akredytacji i nadzoru jednostek notyfikowanych. Nie przewiduje się wydatków majątkowych PCA w przedmiotowym obszarze.

Zatrudnienie dodatkowej osoby w PCA wymagało będzie uwzględnienia w planie finansowym i zwiększenia wydatków w funduszu osobowym o 0,3 mln. zł. rocznie, po wejściu w życie projektowanego przepisu – począwszy od 2027 roku. Od 2027 r. zabezpieczone środki powinny wynieść 0,3 mln zł. Na kwotę tę składa się kwota na wynagrodzenie osoby zatrudnionej na etat oraz dodatki dla osób wykonujących zadania związane z wejściem w życie projektowanej ustawy.

Planowane zwiększenie funduszu osobowego PCA nie oznacza automatycznego wykorzystania funduszu w tej wysokości. Zgodnie z ustawą z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku PCA prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, a koszty działalności, w tym wynagrodzenia pracowników, są pokrywane z przychodów PCA. PCA nie otrzymuje środków z budżetu państwa i zgodnie z ww. ustawą prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, która jest działalnością nienastawioną na zysk. W konsekwencji poziom wykorzystania limitu 0,3 mln zł w 2027 r. i wskazanych kwot w latach kolejnych uzależniony jest od możliwości sfinansowania dodatkowego zatrudnienia ze środków wypracowanych przez PCA. Liczba akredytowanych jednostek oceniających zgodność zależy od zainteresowania certyfikacją w danym obszarze. W przedmiotowym przypadku mamy do czynienia z bardzo nowoczesnym sektorem gospodarki, charakteryzującym się relatywnie wysokimi płacami.

Osoby, które będą wykonywały zadania związane z projektowaną ustawą, muszą mieć bardzo wysokie kompetencje – znajomość wymagań i warunków akredytacji, znajomość i rozumienie zagadnień związanych z certyfikacją osób oraz wiedzę z zakresu projektowanej regulacji prawnej. Oczekiwane kompetencje, z racji udziału w procesie akredytacji, muszą być na wyższym poziomie niż przeciętny poziom kompetencji w tym zakresie na rynku.

Powierzenie nowych obowiązków obecnym pracownikom PCA nie gwarantuje jakości ani poprawności wykonywanej pracy, gdyż nie są oni ekspertami w zakresie audytowania efektywności energetycznej ani też nie posiadają podstawowej wiedzy w tym zakresie. PCA jest małą jednostką, zatrudniającą ok. 80 osób i nie ma możliwości wygospodarowania etatu na nowe zadania w ramach istniejących limitów, ponadto zmagają się z presją płacową pracowników, którzy, aby być pracownikami merytorycznymi PCA, muszą posiadać najwyższe i unikalne kompetencje.

Jednocześnie podejmowanie się procesów akredytacji bez dysponowania odpowiednimi zasobami osobowymi i wiedzą w tym zakresie jest niezgodne z wymaganiami rozporządzenia 765/2008 oraz normy ISO/IEC 17011 i generuje ryzyko dla skutecznego funkcjonowania procesów akredytacji w obszarze oceny zgodności przewidzianej w projektowanym przepisie.

PCA jest jednostką samofinansującą się, której głównym celem jest pokrycie wszystkich kosztów, łącznie z wynagrodzeniami. Oznacza to, że wyższe wydatki po stronie PCA muszą zostać pokryte

realizacją wyższych przychodów gdyż PCA nie otrzymuje środków z budżetu państwa. Brak ujęcia w OSR skutków finansowych dla PCA, przy jednoczesnym podjęciu się zadań wynikających z projektowanych przepisów, będzie powodować obniżenie wynagrodzeń już zatrudnionych pracowników albo obniżeniem jakości świadczonych usług związanych z brakiem możliwości poprawnej, terminowej i właściwej realizacji zadań nałożonych na PCA.

Wpływ projektu ustawy na Ministerstwo Klimatu i Środowiska

W celu realizacji dodatkowych zadań, zwiększonych obowiązków administracyjnych i w zakresie sprawozdawczości do Komisji Europejskiej, wynikających z projektu ustawy – wdrożenia dyrektywy 2023/1791 planuje się utworzenie dodatkowych pięciu etatów od roku 2027 w Ministerstwie Klimatu i Środowiska.

W poniższej tabeli przedstawiono ww. dodatkowe zadania przyporządkowane do poszczególnych pięciu etatów.

Tabela 17 Dodatkowe zadania dla Ministerstwa Klimatu i Środowiska wynikające z projektu ustawy

	Dodatkowe zadania
Etat 1	1. prowadzenie krajowego punktu kontaktowego w zakresie koordynacji sprawozdań przekazywanych do unijnej bazy danych dotyczącej centrów przetwarzania danych 2. weryfikacja i zatwierdzanie sprawozdań przekazywanych przez centra przetwarzania danych znajdujących się na terytorium Polski do ww. bazy danych 3. współpraca z Komisją Europejską w zakresie przekazania sprawozdania krajowego dotyczącego centrów przetwarzania danych oraz stosowania rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2024/1364 z dnia 14 marca 2024 r. w sprawie pierwszego etapu ustanawiania wspólnego unijnego systemu oceny centrów przetwarzania danych (Dz. Urz. UE L 2024/1639 z 17.05.2024) 4. monitorowanie rozwoju sektora ICT w Polsce oraz przeprowadzenie okresowych prognoz zużycia energii finalnej w tym sektorze 5. aktualizacja wykazu centrów danych w Polsce 6. opracowywanie rozwiązań w zakresie uwzględnienia przez centra przetwarzania danych najlepszych praktyk, o których mowa w najnowszej wersji europejskiego kodeksu postępowania w sprawie efektywności energetycznej centrów danych
Etat 2	1. koordynacja współpracy w zakresie wdrożenia zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” 2. opracowywanie ramowych wytycznych dotyczących wdrażania zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” we współpracy z właściwymi resortami 3. monitorowanie wykonania obowiązku stosowania zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” we współpracy z właściwymi resortami 4. opracowywanie rozwiązań w zakresie propagowania praktycznego stosowania zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” 5. prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie stosowania zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”
Etat 3	1. współpraca z Prezesem URE i Komisją Europejską w zakresie sprawozdawczości realizacji krajowego celu zmniejszenia zużycia energii przez instytucje publiczne 2. opracowanie wytycznych dotyczących metod i zasad konkretyzacji obowiązku przez podmioty na poziomie ogólnokrajowym i samorządowym, wobec instytucji publicznych, które są przez te podmioty bezpośrednio finansowane i zarządzane 3. koordynacja spraw związanych z wydawaniem najlepszych praktyk w zakresie efektywności energetycznej dla instytucji publicznych 4. zapewnienie współpracy i odpowiednich funkcjonalności w CROEF 5. współpraca z Instytutem Ochrony Środowiska – Państwowym Instytutem Badawczym 6. monitorowanie poprawności danych przekazywanych przez instytucje publiczne do CROEF w zakresie, o którym mowa w projekcie ustawy 7. monitorowanie stosowania ustawy w zakresie obszaru ubóstwa energetycznego

	Etat 4	1. diagnoza i monitorowanie rynku usług i zawodów związanych z efektywnością energetyczną 2. raportowanie do Komisji Europejskiej w zakresie oceny dostępu do zawodów związanych z efektywnością energetyczną 3. współpraca z PCA i Prezesem URE, 4. wydanie i aktualizacja rozporządzenia dotyczącego zawodu regulowanego audytora efektywności energetycznej, w zakresie o którym mowa w projekcie ustawy, 5. monitorowanie realizacji obowiązku wdrożenia systemu zarządzania energią przez przedsiębiorców, których średnie roczne zużycie energii finalnej w ciągu ostatnich trzech lat, przy uwzględnieniu wszystkich nośników energii, przekroczyło 23,61 GWh 6. monitorowanie obowiązku w zakresie przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa przez przedsiębiorców, których średnie roczne zużycie energii finalnej w ciągu ostatnich trzech lat, przy uwzględnieniu wszystkich nośników energii, przekroczyło 2,78 GWh
	Etat 5	1. aktualizacja wytycznych do umów o poprawę efektywności energetycznej EPC 2. monitorowanie rozwoju rynku ESCO 3. proponowanie rozwiązań w zakresie identyfikacji i zmniejszania barier stosowania umów o poprawę efektywności energetycznej w Polsce 4. gromadzenie danych i przygotowanie informacji dla Komisji Europejskiej w zakresie stosowania umów o poprawę efektywności energetycznej 5. koordynacja działań między innymi instytucjami m.in. z NFOŚiGW

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0 2026 r.	1 2027 r.	2 2028 r.	3 2029 r.	5 2031 r.	10 2036 r.	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężny m (w mln zł, ceny stałe z 2026 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	82	172	-539	574	613	2852
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	44	-472	-451	309	-235	-481
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	13	27	32	91	101	700
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze							
W ujęciu niepienię żnym	duże przedsiębiorstwa	1) kontrola zużycia energii oraz kosztów jej zakupu; 2) modernizacja przedsiębiorstw w celu poprawy efektywności energetycznej						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	1) kontrola zużycia energii oraz kosztów jej zakupu; 2) modernizacja przedsiębiorstw w celu poprawy efektywności energetycznej; 3) sprzedaż towarów i usług związanych z efektywnością energetyczną						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	1) wzrost świadomości energetycznej obywateli – stymulowanie zachowań proefektywnościowych;						

		2) kontrola zużycia ciepła oraz kosztów jej zakupu; 3) łagodzenie ubóstwa energetycznego
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	1) łagodzenie ubóstwa energetycznego
Niemierzalne	-	-

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Poniżej określono wpływ poszczególnych rozwiązań (o ile występuje) na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe w kolejności odpowiadającej punktowi, zidentyfikowanemu w pkt 2 OSR.

W powyższej tabeli zbiorczej w pkt 7 OSR uwzględniono:

- 1) szacowaną redukcję kosztów zakupu nośników energii przez poszczególne grupy odbiorców końcowych,
- 2) szacowane zwiększenie kosztów dla dużych przedsiębiorstw z tytułu wdrożenia certyfikowanego systemu zarządzania energią,
- 3) szacowane zwiększenie kosztów dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw z tytułu przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa.

Szczegółowy wpływ projektowanej regulacji na ww. obszary został omówiony w załączniku nr 2 do OSR.

Należy podkreślić, że koszty wdrożenia systemu zarządzania energią oraz przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa zostaną poniesione przez polskich przedsiębiorców objętych przedmiotowym obowiązkiem. Niemniej jednak również polscy przedsiębiorcy realizujący usługi w powyższym zakresie będą wykazywać zwiększone dochody z tego tytułu.

III Modyfikacje mechanizmów służących realizacji nowego krajowego celu w zakresie oszczędności energii finalnej na 2030 r.

Redukcja kosztów zakupu energii przez odbiorców końcowych

Wpływ na duże przedsiębiorstwa, sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, rodzinę, obywateli, gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze opracowano m.in. na podstawie analizy szacowanej redukcji kosztów zakupu energii przez odbiorców końcowych.

Redukcja kosztów zakupu energii przez odbiorców końcowych będzie możliwa z uwagi na zwiększony wolumen inwestycji, o którym mowa w pkt 6 OSR, przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, wynikający ze zwiększonej liczby świadectw efektywności energetycznej.

W poniższej tabeli przedstawiono szacowaną redukcję kosztów zakupu energii przez odbiorców końcowych.

Tabela 18 Redukcja kosztów zakupu poszczególnych nośników energii przez odbiorców końcowych, mln zł

Rok	duże przedsiębiorstwa	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Razem
2027	82,30	44,32	13,03	139,65
2028	172,49	92,88	27,22	292,59
2029	211,36	113,81	31,95	357,12
2030	321,09	172,90	51,81	545,80
2031	574,24	309,21	90,74	974,19
2032	582,35	313,58	92,68	988,61
2033	590,56	317,99	94,60	1 003,15
2034	598,84	322,45	96,55	1 017,84
2035	607,21	326,96	98,51	1 032,68
2036	612,53	329,82	100,65	1 043,00
Razem 2027-2036	4 352,98	2 343,91	697,74	7 394,63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie MICATool.

W poniższej tabeli przedstawiono szacowaną redukcję kosztów zakupu energii z podziałem na poszczególne nośniki energii.

Tabela 19 Redukcja kosztów zakupu poszczególnych nośników energii przez odbiorców końcowych, mln zł

Rok	Ropa naftowa/paliwa	Energia elektryczna	Węgiel	Gaz ziemny	Ciepło sieciowe	Biomasa i ciepło odpadowe	Razem
2027	18,09	67,78	5,69	15,87	10,52	8,67	126,62
2028	36,99	142,85	11,46	33,36	22,21	18,50	265,37
2029	46,19	175,24	13,39	40,57	26,93	22,85	325,17

2030	66,95	267,39	19,57	62,35	42,21	35,52	493,99
2031	115,01	483,45	32,76	110,96	77,68	63,59	883,45
2032	114,32	492,93	30,81	111,95	81,47	64,45	895,93
2033	113,56	502,57	28,81	112,94	85,36	65,31	908,55
2034	112,71	512,39	26,75	113,92	89,33	66,19	921,29
2035	111,78	522,39	24,64	114,89	93,39	67,08	934,17
2036	110,50	528,06	23,19	117,87	96,57	66,16	942,35
Razem 2027-2036	846,10	3 695,05	217,07	834,68	625,67	478,32	6 696,89

Źródło: Opracowanie własne na podstawie MICATool.

Powyższe dane prezentują wartości oszczędności finansowych w każdym roku rozpoczynając od 2027 roku. Zbiorczo w latach 2027-2036, oszczędności energii finalnej zredukują koszty zakupu energii przez odbiorców końcowych o ok. 7 mld zł.

Wpływ na podmioty zobowiązane, o których mowa w art. 10 ustawy o efektywności energetycznej

W projekcie ustawy zmieniono wysokość jednostkowej opłaty zastępczej po 2028 r. oraz wysokość obowiązku dla podmiotów zobowiązanych. Przeprowadzenie tych dwóch działań jednocześnie spowodowało, że nie przewiduje się negatywnego wpływu na podmioty zobowiązane, tym samym całkowity koszt systemu świadectw efektywności energetycznej pozostaje niezmienny.

Założono, że cena 1 toe świadectwa efektywności energetycznej jest równa wysokości jednostkowej opłaty zastępczej w danym roku.

W poniższej tabeli przedstawiono szacowany koszt systemu świadectw efektywności energetycznej dla podmiotów zobowiązanych bez zmiany ustawy o efektywności energetycznej.

Tabela 20 Szacowany koszt systemu świadectw efektywności energetycznej dla podmiotów zobowiązanych bez zmian w ustawie o efektywności energetycznej

Rok	Szacowana wysokość obowiązku - razem [ktoe]	Zakładana ilość białych certyfikatów bez nowelizacji ustawy [ktoe]	Zakładany obowiązek do realizacji opłatą zastępczą [ktoe]	Wysokość jednostkowej opłaty zastępczej [zł/toe]	Koszt systemu świadectw efektywności energetycznej - opłata zastępcza [tys. zł]	Koszt systemu świadectw efektywności energetycznej - białe certyfikaty [tys. zł]	Koszt systemu świadectw efektywności energetycznej - razem [tys. zł]
2027	583	79	504	2 443	1 231	193	1 424
2028	604	79	525	2 566	1 347	203	1 550
2029	623	79	544	2 694	1 466	213	1 678
2030	641	79	562	2 828	1 589	223	1 813
2031	638	79	559	2 969	1 660	235	1 894
2032	634	79	555	3 117	1 730	246	1 976
2033	631	79	552	3 273	1 807	259	2 065
2034	627	79	548	3 437	1 883	272	2 155
2035	625	79	546	3 609	1 971	285	2 256
2036	622	79	543	3 789	2 057	299	2 357
Razem 2027-2036	-	-	-	-	16 741	2 428	19 168

Źródło: Opracowanie własne.

Szacowany łączny koszt systemu świadectw efektywności energetycznej dla podmiotów zobowiązanych wynikający z obowiązującej ustawy o efektywności energetycznej wynosi w latach 2027-2036 19 168 mln zł.

Zmiana wysokości jednostkowej opłaty zastępczej powoduje wzrost kosztów systemu świadectw efektywności energetycznej dla podmiotów zobowiązanych ale jest ona rekompensowana jednoczesnym obniżeniem poziomu obowiązku dla tych podmiotów.

W poniższej tabeli przedstawiono szacowany koszt systemu świadectw efektywności energetycznej dla podmiotów zobowiązanych wynikający ze zmian przewidzianych w projekcie ustawy.

Tabela 21 Szacowany koszt systemu świadectw efektywności energetycznej dla podmiotów zobowiązanych po zmianach przewidzianych w projekcie ustawy.

Rok	Szanowana wysokość obowiązku - razem [ktoe]	Zakładana ilość białych certyfikatów po nowelizacji ustawy [ktoe]	Zakładany obowiązek do realizacji opłatą zastępczą	Wysokość jednostkowej opłaty zastępczej [zł/toe]	Koszt systemu świadectw efektywności energetycznej	Koszt systemu świadectw efektywności energetycznej - białe	Koszt systemu świadectw efektywności energetycznej
-----	---	---	--	--	--	--	--

			[ktoe]		- opłata zastępcza [zł]	certyfikaty [tys. zł]	- razem [tys. zł]
2027	583	117	466	2 443	286	1 138	1 424
2028	525	158	367	2 900	458	1 064	1 523
2029	429	172	257	3 800	654	977	1 630
2030	360	216	144	4 800	1 037	691	1 728
2031	358	322	36	5 040	1 623	181	1 804
2032	356	320	36	5 292	1 693	191	1 884
2033	354	319	35	5 557	1 773	194	1 967
2034	353	318	35	5 835	1 856	204	2 060
2035	350	315	35	6 127	1 930	214	2 144
2036	349	314	35	6 433	2 020	225	2 245
Razem 2027-2036	-	-	-	-	13 330	5 079	18 409

Źródło: Opracowanie własne.

Z powyższych obliczeń wynika, że szacowany, całkowity koszt systemu świadectw efektywności energetycznej dla podmiotów zobowiązanych wynikający ze zmian w projekcie ustawy wynosi w latach 2027-2036 18 409 mln zł.

Oznacza to, że projekt ustawy ma pozytywny wpływ na podmioty zobowiązane. Całkowite obciążenie podmiotów zobowiązanych wynikające z realizacji obowiązków określonych w ustawie o efektywności energetycznej się zmniejsza.

Wpływ na ceny nośników energii

Biorąc pod uwagę powyższe, tj. jednoczesną zmianę wysokości jednostkowej opłaty zastępczej oraz poziomu obowiązku dla podmiotów zobowiązanych po 2028 r. należy wskazać, że projekt ustawy nie będzie miał wpływu na ceny nośników energii.

W poniższej tabeli przedstawiono szacowany wpływ ustawy o efektywności energetycznej na cenę nośników energii.

Tabela 22 Szacowany wpływ ustawy o efektywności energetycznej na cenę nośników energii

Rok	Szanowana wysokość obowiązku - razem [ktoe]	Zakładana ilość białych certyfikatów bez nowelizacji ustawy [ktoe]	Zakładany obowiązek do realizacji opłatą zastępczą [ktoe]	Wysokość jednostkowej opłaty zastępczej [zł/toe]	Wpływ na cenę 1MWh energii elektrycznej, gazu ziemnego [zł/MWh]	Wpływ na cenę 1GJ ciepła sieciowego [zł/GJ]	Wpływ na cenę 1 litra paliwa ciekłego [zł/l]
2027	583	1,50%	0,70%	2 443	3,147	0,874	0,0136
2028	604	1,50%	0,80%	2 566	3,310	0,920	0,0162
2029	623	1,50%	0,90%	2 694	3,474	0,965	0,0192
2030	641	1,50%	1,00%	2 828	3,646	1,013	0,0224
2031	638	1,50%	1,00%	2 969	3,826	1,063	0,0235
2032	634	1,50%	1,00%	3 117	4,024	1,118	0,0247
2033	631	1,50%	1,00%	3 273	4,222	1,173	0,0259
2034	627	1,50%	1,00%	3 437	4,437	1,232	0,0273
2035	625	1,50%	1,00%	3 609	4,652	1,292	0,0286
2036	622	1,50%	1,00%	3 789	4,884	1,357	0,0300

Źródło: Opracowanie własne.

W poniższej tabeli przedstawiono wpływ efektywności energetycznej na ceny nośników energii wynikający ze zmian zaproponowanych w projekcie ustawy.

Tabela 23 Szacowany wpływ projektu ustawy na cenę nośników energii

Rok	Szanowana wysokość obowiązku - razem [ktoe]	Zakładana ilość białych certyfikatów po nowelizacji ustawy [ktoe]	Zakładany obowiązek do realizacji opłatą zastępczą [ktoe]	Wysokość jednostkowej opłaty zastępczej [zł/toe]	Wpływ na cenę 1MWh energii elektrycznej, gazu ziemnego [zł/MWh]	Wpływ na cenę 1GJ ciepła sieciowego [zł/GJ]	Wpływ na cenę 1 litra paliwa ciekłego [zł/l]
2027	583	1,50%	0,70%	2443	3,147	0,874	0,014
2028	525	1,30%	0,70%	2900	3,242	0,900	0,016
2029	429	1,05%	0,60%	3800	3,431	0,953	0,018
2030	360	0,85%	0,55%	4800	3,508	0,974	0,021

2031	358	0,85%	0,55%	5040	3,680	1,022	0,022
2032	356	0,85%	0,55%	5292	3,869	1,075	0,023
2033	354	0,85%	0,55%	5557	4,058	1,127	0,024
2034	353	0,85%	0,55%	5835	4,265	1,185	0,025
2035	350	0,85%	0,55%	6127	4,480	1,244	0,027
2036	349	0,85%	0,55%	6433	4,703	1,306	0,028

Źródło: Opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę powyższe należy wskazać, że projekt ustawy ma pomijalny wpływ na ceny energii. W poniższej tabeli przedstawiono różnicę pomiędzy wpływem ustawy o efektywności energetycznej na ceny nośników energii a projektem ustawy.

Tabela 24 Porównanie wpływu ustawy o efektywności energetycznej i projektu ustawy na ceny nośników energii

Rok	Różnica pomiędzy wpływem zaproponowanej w projekcie ustawy wysokości jednostkowej opłaty zastępczej a wpływem opłaty zastępczej z ustawy - energia elektryczna [zł/MWh]	Różnica pomiędzy wpływem zaproponowanej w projekcie ustawy wysokości jednostkowej opłaty zastępczej a wpływem opłaty zastępczej z ustawy - ciepło sieciowe [zł/GJ]	Różnica pomiędzy wpływem zaproponowanej w projekcie ustawy wysokości jednostkowej opłaty zastępczej a wpływem opłaty zastępczej z ustawy - paliwa ciekłe [zł/l]
2027	0,000	0,000	0,000
2028	-0,068	-0,020	0,000
2029	-0,043	-0,012	-0,001
2030	-0,138	-0,039	-0,001
2031	-0,146	-0,041	-0,002
2032	-0,155	-0,043	-0,002
2033	-0,164	-0,046	-0,002
2034	-0,172	-0,047	-0,002
2035	-0,172	-0,048	-0,002
2036	-0,181	-0,051	-0,002

Źródło: Opracowanie własne.

Wartości ujemne oznaczają, że w wyniku zmian przewidzianych w projekcie ustawy szacuje się nawet spadek cen nośników energii. Niemniej jednak wskazać należy, że są to wartości pomijalne w cenie tych nośników, np. przewiduje się, że w 2030 r. cena paliwa spadnie o 0,1 groszy za litr.

Wpływ zmiany wysokości jednostkowej opłaty zastępczej oraz poziomu obowiązku dla podmiotów zobowiązanych na gospodarstwa domowe

Na potrzeby przedstawienia wpływu ww. projektowanych zmian projektu ustawy na gospodarstwa domowe przyjęto następujące założenia:

- Struktura zużycia energii w gospodarstwach domowych:
 - biomasa stała 22%,
 - gaz ziemny 21,1%,
 - węgiel kamienny 20,6%,
 - ciepło sieciowe 17,5%,
 - energia elektryczna 12,5%,
 - gaz ciekły 2,4%,
 - lekki olej opałowy 0,4%,
 - pozostałe 3,5%,
- Wolumen zużycia energii na rok na osobę wynosi 537 kg oe/r¹⁸⁾,
- Średnie roczne zużycie paliwa na osobę wynosi 371 kg oe/r¹⁹⁾,
- Ilość osób w jednym gospodarstwie domowym – 2,99.

W poniższej tabeli przedstawiono szacowany wpływ ustawy o efektywności energetycznej na osobę na rok. W obliczeniach wzięto pod uwagę powyższe obliczenia wpływu ustawy o efektywności energii na

¹⁸⁾ Dane z EUROSTATU za rok 2024 , https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_07_20/default/table?lang=en, dostęp 19.06.2026 r.

¹⁹⁾ Szacunki danych o zużyciu energii w gospodarstwach domowych w 2020 r.

https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5485/13/1/1/zuzycie_nosnikow_energii_w_gospodarstwach_domowy_ch_w_2021_r._tablce.xlsx tablce: 33, 34, 35

ceny nośników energii.

Tabela 25 Szacowany wpływ ustawy o efektywności energetycznej na osobę na rok i gospodarstwo domowe na rok

Rok	Szanowana wysokość obowiązku - razem [ktoe]	Wysokość jednostkowej opłaty zastępczej [zł/toe]	Wpływ na cenę energii elektrycznej, gazu ziemnego, ciepła sieciowego [zł/os/r]	Wpływ na cenę paliw [zł/os/r]	Razem wszystkie nośniki energii [zł/os./r]	Razem wszystkie nośniki energii [zł/gosp. dom./r]
2027	583	2 443	13,03	7,81	20,84	62,31
2028	604	2 566	13,70	9,36	23,06	68,95
2029	623	2 694	14,38	11,05	25,42	76,01
2030	641	2 828	15,09	12,93	28,02	83,78
2031	638	2 969	15,84	13,57	29,41	87,94
2032	634	3 117	16,67	14,24	30,91	92,42
2033	631	3 273	17,48	14,93	32,41	96,91
2034	627	3 437	18,38	15,71	34,08	101,90
2035	625	3 609	19,26	16,48	35,74	106,86
2036	622	3 789	20,22	17,31	37,53	112,21

Źródło: Opracowanie własne.

W poniższej tabeli przedstawiono szacowany wpływ projektu ustawy na osobę na rok. W obliczeniach wzięto pod uwagę powyższe obliczenia wpływu projektu ustawy na ceny nośników energii.

Tabela 26 Szacowany wpływ projektu ustawy na osobę na rok i gospodarstwo domowe na rok

Rok	Szanowana wysokość obowiązku - razem [ktoe]	Wysokość jednostkowej opłaty zastępczej [zł/toe]	Wpływ na cenę energii elektrycznej, gazu ziemnego, ciepła sieciowego [zł/os/r]	Wpływ na cenę paliw [zł/os/r]	Razem wszystkie nośniki energii [zł/os./r]	Razem wszystkie nośniki energii [zł/gosp. dom./r]
2027	583	2443	13,03	7,81	20,84	62,31
2028	525	2900	13,42	9,27	22,69	67,84
2029	429	3800	14,21	10,41	24,61	73,58
2030	360	4800	14,53	12,05	26,58	79,47
2031	358	5040	15,24	12,64	27,88	83,36
2032	356	5292	16,01	13,28	29,30	87,61
2033	354	5557	16,80	13,97	30,77	92,00
2034	353	5835	17,66	14,66	32,32	96,64
2035	350	6127	18,55	15,39	33,94	101,48
2036	349	6433	19,47	16,16	35,63	106,53

Źródło: Opracowanie własne.

Należy wskazać, że w wyniku zmian przewidzianych w projekcie ustawy roczne obciążenie gospodarstw domowych z tego tytułu nie zmieni się. Spadek obciążenia na poziomie 5 zł/rocznie dla gospodarstwa domowego jest można uznać za pomijalny.

Wpływ na Produkt Krajowy Brutto

Z tytułu dodatkowych oszczędności energii finalnej szacuje się wzrost poziomu PKB w latach 2027-2036 o około 1,41 mld EUR²⁰⁾.

Z Scenariusza Referencyjnego UE (EU Reference Scenario – PRIMES 2020) przyjęto PKB Polski w 2036 r. na poziomie 731,4 mld EUR.

W związku z powyższym szacuje się, że zmiany w projekcie ustawy przyczynią się do zwiększenia PKB Polski w roku 2036 na ok. 732,8 mld EUR.

Dodatkowe zatrudnienie

W wyniku mechanizmów wdrożonych przedmiotowym projektem szacuje się, że w latach 2027-2036 w gospodarce narodowej powstanie dodatkowe 3033 miejsc pracy²¹⁾.

²⁰⁾ Opracowano na podstawie MICATool, narzędzia uwzględniającego model GEM-E3 oraz Scenariusz Referencyjny UE (EU Reference Scenario – PRIMES 2020).

V. Zadania dla przedsiębiorstw w zakresie przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstwa oraz wdrażania systemu zarządzania energią

Wpływ regulacji na poszczególnych przedsiębiorców będzie zależeć od indywidualnego poziomu zużycia energii przez przedsiębiorstwo. Przedsiębiorstwa zużywające powyżej 2,78 GWh będą zobowiązane do przeprowadzenia raz na 4 lata audytu energetycznego przedsiębiorstwa a przedsiębiorstwa zużywające powyżej 23,61 GWh będą zobowiązane do wdrożenia systemu zarządzania energią.

Kryteria w zakresie wdrożenia systemu zarządzania energią

Duże przedsiębiorstwa są już zobowiązane na podstawie obecnych przepisów ustawy o efektywności energetycznej do przeprowadzania raz na 4 lata audytu energetycznego przedsiębiorstwa lub wdrożenia systemu zarządzania energią. Nowe wymogi obejmą tylko część średnich przedsiębiorstw, tj. te które zużywają powyżej 23,61 GWh.

Szacuje się, że około 1500 podmiotów zostanie zobowiązanych do wdrożenia systemu zarządzania energią ISO50001. Zgodnie z oficjalnymi danymi Międzynarodowej Organizacji ISO w Polsce już 239 przedsiębiorstw posiada wdrożony i certyfikowany system. Znaczna część firm może posiadać system zarządzania energią i konieczna będzie jedynie jego certyfikacja.

Szacuje się, że koszt wdrożenia systemów zarządzania energią wynosić będzie około 1500 mln zł, przy czym należy zauważyć, że będzie to koszt, który się przedsiębiorstwom zwróci w krótkim czasie. W tabeli zbiorczej w pkt 7 koszt ten przypisano do dużych przedsiębiorstw w roku 2029 i 2030 r. (po 750 mln zł w każdym roku). Założono również, że koszt ten zostanie poniesiony przez przedsiębiorstwa jednorazowo a ewentualnych kosztów utrzymania tego systemu nie brano pod uwagę w analizie.

Wdrożenie systemu zarządzania energią przynosi realne oszczędności energii a co za tym idzie również kosztów zakupu nośników energii. Szacuje się, że w dużym przedsiębiorstwie oszczędności te mogą wynosić nawet 81 toe, tj. ok. 300 tys. zł oszczędności rocznie. Do tego należy uwzględnić ok. 388 tys. zł ze sprzedaży białych certyfikatów (założono cenę świadectwa w wysokości jednostkowej opłaty zastępczej w 2030 r., tj. 4800 zł/toe), w przypadku gdy przedsiębiorstwo zwróci się z wnioskiem do Prezesa URE w ramach systemu świadectw efektywności energetycznej.

Modyfikacje przepisów dotyczących przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa

Szacuje się, że około 11,3 tys. dużych i średnich przedsiębiorstw zostanie zobowiązanych do przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa, przy czym należy pamiętać, że zgodnie z danymi Prezesa URE już ponad 3 tys. przedsiębiorstw taki obowiązek co 4 lata realizuje.

Koszt audytu energetycznego przedsiębiorstwa mieści się w granicach od kilku do kilkuset tysięcy złotych w zależności od przedsiębiorstwa. Koszty audytu energetycznego przedsiębiorstwa zmniejszają się co roku z uwagi na upowszechnienie oraz rozwój rynku usług energetycznych w tym zakresie. Ponadto koszt audytu energetycznego w średnim przedsiębiorstwie posiadającym mniej urządzeń, instalacji, źródeł ciepła itd. będzie znacznie niższy od dużego przedsiębiorstwa.

Szacuje się, że uśredniony koszt audytu energetycznego przedsiębiorstwa wynosi 100 tys. zł. Biorąc pod uwagę, że obowiązkiem przeprowadzenia takiego audytu zostanie, zgodnie z projektem objętych 11,3 tys. przedsiębiorstw całkowity koszt szacuje się na 1130 mln zł, przy czym zakłada się, że poniesiony zostanie on przez przedsiębiorstwa po 565 mln zł w 2028 oraz 2029 r., a następnie również w takiej samej wysokości w latach 2032 i 2033 oraz w 2036 r.

Przeprowadzenie audytu energetycznego przedsiębiorstwa, a co za tym idzie poprawa efektywności energetycznej prowadzi m.in. do: zmniejszenia kosztów produkcji (zakupu nośników energii), poprawy warunków pracy (termomodernizacja budynków), bardziej efektywnego użytkowania maszyn (uniknięcia awarii, przedłużenia ich żywotności), poprawy jakości i niezawodności produktu, zmniejszenia emisji pyłu, CO, CO₂, NO_x, SO_x, zmniejszenia produkcji ciepła odpadowego.

Realizacja audytów i wdrożenie systemów zarządzania energią są podstawą inteligentnego planowania energetycznego w przedsiębiorstwie, tj. podstawą wszelkich inwestycji i transformacji. Należy zaznaczyć, że audyty i systemy zarządzania przekładają się wprost na korzyści finansowe dla przedsiębiorstw.

Wymogi dotyczące ośrodków przetwarzania danych

Wprowadzenie wymagań dyrektywy 2023/1791 nie spowoduje nadmiernych obciążeń dla właścicieli i operatorów centr danych. Zgodnie z projektem przekazywanie niewielkiej liczby informacji (znanych już właścicielom i operatorom centr danych) będzie się odbywać raz do roku za pośrednictwem prostej

	w obsłudze europejskiej bazy danych o ośrodkach przetwarzania danych, przygotowanej i prowadzonej przez Komisję Europejską. VI. Wprowadzenie systemu kwalifikacji, akredytacji i certyfikacji dla zawodu audytora efektywności energetycznej Na podstawie danych z kart audytów efektywności energetycznej szacuje się, że około 200 osób będzie zainteresowanych uzyskaniem uprawnień do sporządzania audytów efektywności energetycznej lub audytów energetycznych przedsiębiorstw w 2027 r. Przewiduje się, że zapotrzebowanie na osoby wykonujące audyty efektywności energetycznej wzrośnie o 248 osób do 2036 r. Rozwiązania wprowadzone w projekcie będą miały pozytywny wpływ na rynek pracy oraz na jakość i poprawność sporządzanych audytów efektywności energetycznej oraz audytów energetycznych przedsiębiorstw. Zwiększenie kwalifikacji osób sporządzających ww. audyty przyczyni się wprost do zwiększenia ilości przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej a także do rozwoju rynku usług związanych z efektywnością energetyczną. Koszty związane uzyskaniem certyfikatu audytora efektywności energetycznej zależą od czynników rynkowych. Zależy to np. od liczby akredytowanych jednostek certyfikujących osoby w tym zakresie oraz od zapotrzebowania na sporządzanie audytów efektywności energetycznej. Opłaty związane z certyfikacją (egzaminem związanym z procesem certyfikacji) w przypadku podobnych rozwiązań w innych obszarach gospodarki szacowane są na poziomie poniżej 1500 zł. Obecnie w obszarze PN-EN ISO/IEC 17024 tj. (normy akredytacyjnej jednostek certyfikujących osoby) akredytowane są 24 jednostki. Można zakładać, iż w przypadku gdyby opłaty za certyfikację związane były z wysokimi zyskami z takiej działalności, przy wzroście zainteresowania na rynku uzyskaniem przedmiotowej certyfikacji kolejne jednostki certyfikujące osoby będą zainteresowane uzyskaniem stosownej akredytacji lub rozszerzeniem posiadanej, co w efekcie końcowym obniżyłby ceny certyfikacji i ustabilizowało je na niższym poziomie.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu	
☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz: Projekt ustawy wprowadza w większości cele i mechanizmy wymagane przez dyrektywę 2023/1791. Usprawnienie dotychczasowych zasad dotyczących zarówno mierzenia osiągniętych oszczędności energii finalnej jak i przewidziana zmiana sposobu weryfikacji audytów efektywności energetycznej przez Prezesa URE przyczyni się do zmniejszenia liczby procedur i dokumentów. Wprowadzenie zawodu regulowanego, tj. audytora efektywności energetycznej może spowodować zwiększenie liczby procedur oraz liczby dokumentów, niemniej jednak zmiana będzie miała pozytywny wpływ na jakość i poprawność sporządzanych dokumentów, ponieważ zwiększone zostaną kwalifikacje osób sporządzających audyty efektywności energetycznej lub przeprowadzających audyty energetyczne przedsiębiorstw. W efekcie przyszłe działania inwestycyjne i beznakładowe w zakresie efektywności energetycznej będą optymalne kosztowo i środowiskowo, co w dłuższej perspektywie wskaże warunki stabilnej poprawy konkurencyjności polskich przedsiębiorstw i całej gospodarki. W najbliższych latach wysiłek związany z podnoszeniem efektywności energetycznej będzie związany z wielokrotnie wyższymi jednostkowymi nakładami inwestycyjnymi niż w latach poprzednich, a to z uwagi na wyczerpanie stosunkowo prostych rezerw (projektów efektywnościowych), takich jak np. termomodernizacja czy wymiana infrastruktury technicznej. W najbliższej przyszłości wyzwaniem z obszaru efektywności energetycznej stojącymi	

przed przedsiębiorstwami będą nowe technologie produkcji, autogeneracja energii, podnoszenie sprawności procesów produkcyjnych, które z kolei przesądzić mogą o uzyskaniu przewagi konkurencyjnej polskich przedsiębiorstw. W związku z powyższym zwiększenie wiedzy i kompetencji osób sporządzających audyty efektywności energetycznej lub przeprowadzających audyty energetyczne przedsiębiorstw jest konieczne.

Większość państw członkowskich UE posiada, poza regulacjami związanymi z pomocą publiczną, podobne narzędzia wspierające inwestycje służące poprawie efektywności energetycznej. Proponowane zmiany ustawy o efektywności energetycznej, dające realną szansę na bardziej optymalne funkcjonowanie rynku, mają kluczowe znaczenie dla średnioterminowej konkurencyjności polskiej gospodarki i przedsiębiorstw. Z kolei zaniechanie przeprowadzenia zmian w zakresie przyjętych regulacji, w tym optymalizacja systemu świadectw efektywności energetycznej może przyczynić się do spadku zainteresowania rynku (przedsiębiorstw) realizacją inwestycji w zakresie efektywności energetycznej, co z kolei może skutkować nie osiągnięciem zakładanych celów polityki klimatycznej oraz nieracjonalnym zużyciem energii.

9. Wpływ na rynek pracy

Przewiduje się, że projektowana regulacja będzie miała pozytywny wpływ na rynek pracy.
Przewiduje się, że zwiększy się ilość inwestycji pod białe certyfikaty itd.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne
☐ sytuacja i rozwój regionalny
☐ sądy powszechne, administracyjne lub
wojskowe

☐ demografia
☐ mienie państwowe
☐ inne:

☒ informatyzacja
☒ zdrowie

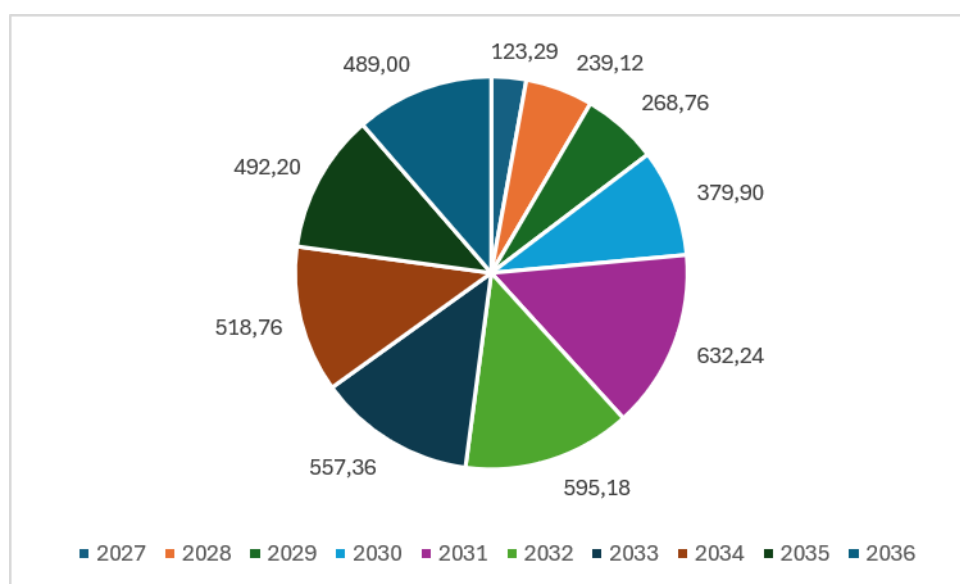
Omówienie
wpływu

Rezultatem przyjęcia projektu będzie poprawa efektywności energetycznej polskiej gospodarki. Osiągnięte oszczędności energii finalnej i w efekcie zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych oraz pozostałych zanieczyszczeń powietrza, przyczyni się do zmniejszenia degradacji środowiska oraz będzie miało korzystny wpływ na zdrowie obywateli.

Redukcja emisji gazów cieplarnianych

Oszacowania wpływu projektu na emisję CO₂ dokonano na podstawie wyników analizy wskaźnika redukcji emisji gazów cieplarnianych. Wskaźnik ten ocenia redukcję emisji gazów cieplarnianych związaną z badanymi środkami. Jako jeden z głównych czynników napędzających wysiłki na rzecz efektywności energetycznej, wskaźnik ten ma kluczowe znaczenie w powiązanej dyskusji, wspierając narrację dotyczącą poprawy efektywności energetycznej pomagającej w walce ze zmianami klimatu.

W analizie uwzględniono jedynie emisje dwutlenku węgla, nie biorąc pod uwagę innych gazów cieplarnianych, takich jak metan czy podtlenek azotu. W związku z tym wynik można uznać za konserwatywne przybliżenie ogólnej emisji gazów cieplarnianych. Wyniki analizy przedstawiono na poniższym wykresie.

Rysunek 1 Redukcja emisji CO₂ (w ktCO₂/rok)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie MICATool.

W latach 2027-2036 oszczędności energii finalnej, wynikające z projektu ustawy przyczynią się do redukcji 4,295 mln ton CO₂.

Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza (SO₂, NO_x, PM_{2,5})

Dodatkowo analizie poddano również redukcję zanieczyszczeń powietrza, wynikającą z redukcji zużycia energii finalnej. Poniższa tabela przedstawia szacowaną redukcję zanieczyszczeń powietrza wynikającą ze zmniejszenia zużycia energii finalnej.

Tabela 27 Redukcja zanieczyszczeń powietrza

Rok	Redukcja emisji SO ₂ [ktSO ₂]	Redukcja emisji NO _x [ktNO _x]	Redukcja emisji PM _{2,5} [ktPM _{2,5}]
2027	0,135	0,139	0,049
2028	0,248	0,272	0,089
2029	0,262	0,309	0,090
2030	0,354	0,440	0,121
2031	0,592	0,752	0,202
2032	0,561	0,729	0,194
2033	0,529	0,706	0,187
2034	0,494	0,683	0,179
2035	0,467	0,668	0,172
2036	0,451	0,658	0,169
Razem 2027-2036	4,093	5,356	1,452

Źródło: Opracowanie własne na podstawie MICATool.

W okresie 2027-2036 oszczędności energii finalnej, wynikające z projektu ustawy przełożą się na redukcję emisji 4,093 ktSO₂; 5,356 ktNO_x oraz 1,452 ktPM_{2,5}.

Wpływ na informatyzację

Wprowadzone regulacje intensyfikują rozwój cyfrowej administracji poprzez:

1) Zaprojektowanie i wdrożenie interaktywnej Platformy efektywności energetycznej do obsługi systemu świadectw efektywności energetycznej, prowadzonej przez Prezesa URE. Platforma umożliwi m.in.:

- składanie wniosków i wydawanie świadectw efektywności energetycznej;
- gromadzenie danych dotyczących audytów efektywności energetycznej;
- monitorowanie realizacji obowiązku przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa przez określone przedsiębiorstwa.

Podstawowym celem Platformy jest usprawnienie funkcjonowania systemu świadectw efektywności energetycznej poprzez elektroniczny, interaktywny obieg dokumentów, w tym wniosków o wydanie świadectw oraz wymiany informacji urząd - wnioskodawca. Platforma efektywności energetycznej ułatwi i usprawni realizację przez URE określonych w ustawie zadań.

2) Uruchomienie nowego modułu w CROEF do monitorowania obowiązku całkowitego zużycia energii finalnej przez wszystkie instytucje publiczne w Polsce o 1,9% rocznie w stosunku do roku bazowego 2021.

Celem rozbudowy CROEF jest zapewnienie monitorowania realizacji nowego obowiązku oraz ułatwienie instytucjom publicznym przekazywania informacji o zmniejszeniu całkowitego zużycia energii finalnej. Instytucje publiczne przedstawiają w rejestrze również 10-letni plan działania w zakresie planowanych środków dla osiągnięcia zmniejszenia zużycia energii. Projekt ustawy przedstawia ten rejestr jako rozbudowę funkcjonalności CROEF istniejącego od 2022 roku, którego administratorem jest IOŚ-PIB. Nowy moduł będzie służył do przekazywania informacji o całkowitym zużyciu energii finalnej oraz będzie narzędziem do skutecznego zarządzania realizacją tego obowiązku na poszczególnych poziomach w pionie administracji samorządowej oraz w pionie administracji rządowej i centralnej. Zgodnie z założeniami projektu ustawy instytucja wyższego rzędu będzie mogła modyfikować wysokość obowiązku dla instytucji sobie podległych w zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości, przy zapewnieniu realizacji obowiązku średnio o 1,9% rocznie. Projektowany moduł będzie również generował raporty zbiorcze dla marszałka/wojewody oraz dla Prezesa URE.

Realizacja monitoringu całkowitego zużycia energii przez instytucje publiczne wpłynie także na świadomość społeczeństwa w zakresie możliwości podejmowania działań prowadzących do

	ograniczenia zapotrzebowania na energię. Inwestowanie w działania na rzecz efektywności energetycznej budynków przyniesie szereg różnorodnych korzyści, w tym oszczędność energii oraz zrównoważone jej wykorzystanie. Powszechniejsze zastosowanie efektywnych energetycznie urządzeń i technologii w połączeniu z wykorzystaniem z energii odnawialnej jest racjonalnym kosztowo sposobem wzmocnienia bezpieczeństwa dostaw energii. Analiza danych pozwoli na ocenę realizacji obowiązku zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej w sektorze publicznym. Wprowadzenie do rejestru danych, które są w posiadaniu każdej instytucji publicznej, stanowi minimalne obciążenie administracyjne. 3) Modyfikację istniejącego od 2022 r. CROEF agregującego uzyskiwane oszczędności energii finalnej ze środków alternatywnych. Zakres gromadzonych danych będzie zdecydowanie poszerzony m.in. w zakresie instytucji wprowadzających informacje, sposobu wpisu osób upoważnionych oraz zapewnienie funkcjonowania CROEF w długiej perspektywie czasowej umożliwiając ocenę efektywności wsparcia, w tym przede wszystkim efektywności kosztowej wydatkowanych publicznych środków finansowych. Obecnie system agreguje oszczędności energii z około 120 różnych programów i instrumentów finansowych mających na celu poprawę efektywności energetycznej. Scentralizowany rejestr gromadzi i zestawia dane z różnych źródeł, usprawniając proces gromadzenia, walidacji i przechowywania danych. CROEF umożliwia monitorowanie w czasie rzeczywistym przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej w różnych sektorach. Rejestr pozwala na zrozumienie postępów w osiąganiu celów w zakresie oszczędności energii, co ułatwia podejmowanie w odpowiednim czasie właściwych interwencji. Dostępność dokładnych i kompleksowych danych umożliwi opracowanie ukierunkowanych strategii adresowanych do konkretnych sektorów lub regionów, optymalizujących wpływ działań skutkujących uzyskiwaniem oszczędności energii środków oszczędzających energię. Rejestr umożliwia ocenę postępów kraju w realizacji celów w zakresie efektywności energetycznej.
--	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wykonanie przepisów, które zmierzają do realizacji celów w zakresie efektywności energetycznej powinno nastąpić w 2030 r., z zastrzeżeniem art. 8 ust. 1 dyrektywy 2023/1791, zgodnie z którym państwa członkowskie muszą nadal realizować nowe roczne oszczędności zgodnie ze wskaźnikiem oszczędności określonym w art. 8 ust. 1 lit. b ppkt iv dyrektywy 2023/1791 dla dziesięcioletnich okresów po 2030 r.

Należy również wskazać, że zgodnie z Uchwałą Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednolicenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych, terminem wejścia w życie przepisów dotyczących zmiany wysokości jednostkowej opłaty zastępczej oraz poziomu obowiązku dla podmiotów zobowiązanych jest 1 stycznia 2028 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Projekt ustawy ma na celu wdrożenie dyrektywy 2023/1791, a zgodnie z tą dyrektywą, państwa członkowskie są zobowiązane do raportowania realizacji celu w zakresie efektywności energetycznej na rok 2030. Ocena efektów będzie dokonywana w ramach procedur sprawozdawczości w Krajowym Planie na rzecz Energii i Klimatu, wykonywanych zgodnie z art. 17 rozporządzenia 2018/1999. Biorąc pod uwagę powyższe oraz specyfikę projektu ustawy nie ma potrzeby dokonywania dodatkowej ewaluacji efektów projektowanej regulacji.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Załącznik nr 1 - Szczegółowy wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Załącznik nr 2 - Szczegółowy wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorców

Załącznik nr 3 - Rola opłaty zastępczej w systemie świadectw efektywności energetycznej

Załącznik nr 4 - Kalkulacja kosztów zatrudnienia dla MKiŚ

Załącznik nr 5 – Kalkulacja kosztów zatrudnienia dla URE